UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica Reminiscere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

et tenetur pro omnibꝫ petīs eoꝝ. de teſtibꝫ Sicut. Et. xxij. q. v. Qui compulſus.

(B) Sed diceres. vellem dn̄e ſcire an ſemꝑ venatio eſt mortale pctm̄. Reſpōdeo breuiter. de laicis loquēdo tūc venatio cō/ſideratꝰ dupliciter. aut em̄ fit cauſa voluptatis aut cā neceſſitatis. Si cauſa volupta/tis tūc eſt illicita ex tpe. vt diebꝫ q̄dragesi/me ꝛ ieiuniorum. xxiij. q. viij. Si nulla. Et lxxxvj. diſtin. An putatis. vt dicit glo. in. c. Qui venatoribꝫ ibidez. Et ꝑ iſto facit Anthoniꝰ Butrij. in caplo de clerico venato/re. q̄ dicit. Venatio licita ē laicis in diebꝫ cōmunibꝫ. ſꝫ in q̄dragesimalibꝫ ꝛ ꝑcipuaꝝ feſtiuitatū q̄bꝫ venire debēt homies ad ec/cleſias ordinate. etiaꝫ laicis eſt interdicta. vt ꝑallegato. c. Qui venatoribꝫ. et. c. An putatis. de ↄſe. diſt. iij. Irreligioſa. Et diſt. v. Ieiunia. Si aūt ꝓpter neceſſitatez. ſcꝫ pro pellibꝫ vel carnibꝫ. et tūc etiā eſt licita cleri cis. Et habetꝰ. lxxxvj. diſt. Qui venatoribꝫ. in ꝑma glo. Et q̄d mirū ſi cauſa neceſſitatꝭ ꝑmittitꝰ venatio cū et furtū cauſa neceſſitatis ꝑmittitꝰ. vt notatꝰ in glo. ij. c. diſcipulos. de con. diſt. v. de furtꝭ. c. Si qs. qꝛ neceſſi/tas nō hꝫ legem. vt diſt. j. Sic. Vn̄ ꝓpꝫ ne/ceſſitatē Dauid comedit panes ꝓpoſitiōis. xxv. q. j. §. His ita. Et ꝑ neceſſitate famis pr̄ pꝛ diſtrahere filiū. vt. C. de pr̄ibꝫ qui filios diſtrahūt. l. ij. Et eſt ratio. quia in neceſſitate oīa debent eſſe cōmunia. xlvij. diſ. Sicut hij. maxime cibaria. ff. ad le. Rodi. de iactu. l. ij. C. Cum in eodem natu

Sed diceres. Domine nōne Eſau erat venator. vt in Gen̄. Nōne Nemroth vena/tor erat. Nōne ſanctꝰ Euſtachius venator erat. Reſpōdeo ꝑ ſingula ꝙ Eſau venator erat ꝛ b̄ndictionez amiſit. quia pctōr erat. vt dicit Hieroꝰ. in ps. lxxxv. habetꝰ. lxxxvj. diſt. Eſau. Item Nemroth venator erat quia hominū raptor et depredator erat. ꝑ pter quem cōfuſio linguarū circa turrim Babilonis facta erat Gen̄. x. Preterea Euſtachius venator erat. ſed nō ideo ſanctꝰ qꝛ venator. Vn̄ inq̄ntū venator nō potuit ſanctificari niſi alia bona opa affuiſſent et a venatione ceſſaſſet. vt dicit glo. ij. lxxxvj. diſt. Eſau. Et. xxxv. diſt. Quorūdam. Vn̄ dicit Hieronimus ꝙ penitus in ſcripturꝭ ſanctis non inuenimus aliquem venato/rem. piſcatores autem inuenimꝰ ſanctos. in dicto. c. Eſau. Ex his concludit Poli/cratus libro. j. cap. iij. ꝙ inſpiciendo patri/archas in lege nature. Deinde deſcendendo ad duces iudices. reges. ꝓphetas. ſub lege veteris teſtamenti nullus legitur fuiſſe venator. niſi tm̄ hiſmahelite et gentes q̄ deum non nouerūt. Et ſi forte ceſares aliqui leguntꝰ venatores dicit ipſe ꝙ bene potuit fieri. nunq̄ꝫ autem leguntꝰ venatores fuiſſe phi aut ſapiētes. vt Socrates Plato Ariſtotiles Seneca Archita tarētinꝰ. et ſic de alijs. Et multo minus in nouo teſtamento tales nō leguntur. ex quibꝫ ipſe dicit. Et venatica ſi omino reprobari non poteſt. tamen indifferens videtꝰ. et eo quia vilius animū et immoderato voluptatis curſu concutit et fundamentū rōnis ſub/uertit. non tamen ob hoc erit omnino cul/pabilis. cum et vinum quod inebriat ſub/uertit rationem. Poteſt ergo venatica vti/lis eſſe et honeſta ex loco. id eſt vt ſit ī pro/prio vel in cōmuni. tempore. modo. id eſt. non nimium. perſona. et cauſa. ſcilicet re/creationis. Hec ille.

Dominica Reminiſcere. I Sermo. XLVII

Fiat unuſquiſqꝫ vas ſuū poſſidere in ſanctificatione et honore. j. Teſſalonicē. iiij. c.

Quauis puritas mētis nr̄e in oīibꝫ opi/bus meritorijs neceſſario ſit ꝑponēda iō. qꝛ nemo prudēs mittit vinū nouū ī vtres veteres. vt dꝛ Mat. ix. tū circa opꝰ ieiunij et abſtinētie ſūme videtꝰ neceſſaria. alioq̄n nichil prodeſt homini ieiunare et orare et alia religionis bona agere niſi mēs ab iniquitate reuocetur. de conſe. diſt. v. Nihil. Unde dicit Auguſtinus ſuper Iohannē. Ieiunium magnum et generale eſt abſti/nere ab iniquitatibus et ab illicitis volu/ptatibus ſeculi. quod eſt perfectū ieiuniuꝫ. Tunc ergo ſm ipm bene ieiunamus cum bn̄ viuimꝰ. cū ab iniq̄tatibꝫ abſtinēꝰ. Hec ille. Et iō iſto ſacro tpe q̄dragesime valde neceſſe ē vt q̄libꝫ nr̄m abſtinendo a cibis. etiā ſtudeat abſtinere a vicijs Ille eī bn̄ abſtinet a cibꝭ q̄ ꝛ a malicie actibꝫ ꝛ a mōi ieiunat ābitiōibꝫ. inq̄t Iſiō. li. ij. ō ſū. bo. c. xliiij. Propter q̄d ſm ipm q̄ a cibis abſtinent et pꝫ ue agūt demōes imitatꝰ. q̄bꝫ eſca non eſt. ꝛ iniq̄tas ſꝑ adeſt. Ex q̄bꝫ pꝫ ꝙ hō tpe ab/ſtinentie q̄dragesimalꝭ maxie dꝫ abſtinere

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a vicijs ꝛ ꝓpria volūtate. Luiꝰ rō eſt. qꝛ iſte
eſt ꝓmꝰ effectꝰ ieiunij q̄dragesimal. vt dicit
Ber. ſup cātica ſer. xxxviij. Sz qꝛ nihil ꝓ/
deſt abſtinere a malo niſi etiā fiat bonum.
iuxta illō. Declīa a malo ꝛ fac bonū. ꝛ Iſa. j
Quieſcite ꝑuerſe agere ꝛ diſcite bn̄ facere
Jō ad ꝑfecte agendū neceſſe ē vt hō effu/
gatꝭ vicijs inſtet ꝟtutibꝫ q̄bꝫ aīa ſcī̄ficatur
decoraṫ ꝛ ornaṫ Et iō aplꝰs hortaṫ i ꝟbiſ
thēatꝭ ad hmōi ſcī̄ficatōꝫ iſto tpe acquirē
dā dicēs. Sciat vnuſq̄ſqꝫ vas ſuū poſſide
re in ſcī̄ficatione ꝛ honore. Jn q̄bꝫ verbis
āmoneṫ q̄libet ad puritatē cordis et ꝯſcīe
ſue acq̄rendā. Ex q̄ em̄ ꝯſcia nr̄a ē recepta
culū grē diuīe eo ꝙ ē tēplū ſpūſſancti Jux
ta illud. Templū dei ſcī̄m eſt q̄d eſtꝭ vos. j
Cor. vj. Jō ꝯſcia hmōi debet h̄ tpe apta/
ri ꝛ preparari vt fiat dignū habitaclm̄ do/
mino deo ꝛ receptaculū ſpūiſancto. Pro
cuius latiori deductiōe tria ſunt videnda
Primo itaqꝫ attendendū eſt qm̄o vas cor/
dis nr̄i. i. ꝯſcīe ſit vas integꝝ ꝛ bn̄ fundatū.
Scdō qm̄o dꝫ eſſe ornatuꝫ ꝛ decoratum.
Tertio qm̄o ꝛ in q̄d officiū tale vas ſit de/
putatū. Que tria cū fuerint q̄libꝫ hō poſſi
debit vas ſuū in ſanctificatione ꝛ honore

A

Dixi primo

ꝙ ad h̄ ꝙ q̄s poſ
ſideat vas ꝯſcīe ſue in ſcī̄ficatōe attēdere
dꝫ qm̄o ſit vas integꝝ ꝛ bn̄ fundatū. Eſt āt
ꝯſcia ſcḋm Damaſce. lex itellectꝰ nr̄i. Scḋm
āt mgr̄m i cōpēdio li. ij. c. liij. eſt cognitio ſui
ipſiꝰ. Et ꝯſtituiṫ ſeu integraṫ ex tribꝫ. ſcꝫ ex
accuſatōe ꝑteritoꝝ pctōꝝ. ꝛ rmurmuratōe
pn̄tiū. ꝛ cautela futuroꝝ. Qn̄ ḡ q̄s accuſat
ſe de p̄teritꝭ remurmurat pn̄tibꝫ ꝛ cauet fu
tura pctā. tūc hꝫ integrā ꝯſciaꝫ. Fūdaṫ āt
ꝯſcia ſup ſolidā doctrinā ſic̄ dicit ſaluator
Mat. vij. Dis q̄ audit ꝟba mea hec et fac̄
ea aſſimilabiṫ viro ſapiēti q̄ edificauit do/
mū ſuā ſup petrā. Petra āt erat chriſtus. j
Cor. x. Sūme āt cauendū ē ne iſtud vas
ſit erronee fabricatū. ſ. ne ſit nimis largū
vel nimis ſtrictū. qꝛ oē q̄d ē ꝯ ꝯſciaꝫ edifi/
cat ad iehennā. xxviij. q. j. §. Ex his. Und̄
ſcḋm Robertū hol. ſup li. Sap. c. viij. Dicta
mē ꝯſcīe plꝰ obligat q̄ꝫ p̄ceptū plati. ſic̄ hēt̄
de ſen. ex. Inq̄ſitiōi. Et omis ꝯſcia ſiue re/
cta ſiue erronea ſiue in per ſe malis ſiue in
differētibꝫ obligatoria eſt. qꝛ in oībꝫ talibꝫ
viuēs ꝯ ꝯſciaꝫ facit ꝯ illud q̄d credit ꝯ le/
gē ꝓhibitū. Un̄ dicit glo. iij. i dicto Lan̄. ſ
allegato Ex his. Et omē q̄d fit ꝯ ꝯſciaꝫ ꝓ/
cepti vel ꝓhibitōis edificat ad iehennam
Ex q̄ pꝫ ſcḋm glo. ibidē ꝙ ſi plꝰ comedam q̄ꝫ
debeā q̄ꝫuis eſt ꝯ ꝯſciaꝫ nō tn̄ pecco mor/
taliter. xxv. diſ. §. Crimis. Ubi dic̄ Augꝰ.
in libro de purgatorio. ꝙ q̄tiēs q̄s accipit
de cibo aut de potu plꝰ q̄ꝫ neceſſe eſt peccat
venialiter. Nō glo. intelligit qn̄ nō accipit
ex ꝯtēptu ſed ex caſu ꝛ nō ad ingurgitatōꝫ
alꝭ eſſet pctm̄ mortale. vt dꝫ. iiij diſ. Deni
q̄ꝫ. Si ḡ dꝫ recte fūdari hūana ꝯſcia pui/
dēdū eſt ne ſit aut nimis larga. qꝛ taľ gene
rat p̄ſūptionē. ꝛ ſepe dicit malū bonū. ſal/
uat etiā damnādū. vel ne ſit nimis ſtricta.
qꝛ talis generat deſpatōēꝫ. ꝛ ſepe dicit bo/
nū malū. ꝛ damnat cū h̄ ſaluandū. Sit ḡ
ꝯſcia talis ꝙ nō faciat aliq̄d ꝯ p̄ceptū diui
nū nec facere intēdat. ꝛ ſit in tali ꝓpoſito ꝙ
licet faciat aliq̄d de q̄ dubitat an ſit facien/
dū vel nō. libenter illud faceret ꝛ nō obmit
teret q̄d ſciret eſſe bn̄placitū deo.

B

Dixi ſecundo

ꝙ attendere debemꝰ q̄li/
ter vas ꝯſcīe debeat eſſe ornatū ꝛ decoratū
Sz qꝛ nihil p̄t ornari niſi ꝑꝰ purgeṫ ꝛ iō
ꝑmo videāꝰ q̄liter iſtō vas ſit purgandum
Purgamētū āt hꝰ vaſis ē frequēs ꝯfeſſio.
q̄ ē q̄i ſcopa hꝰ vaſis. ad quā totiēs ē ꝯfu/
giendū quotiēs nos aliqua ꝑua ꝯmiſiſſe
cognoſcimꝰ. Nihil āt ſic hoīeꝫ ad purgan/
dū ꝯſciaꝫ excitat freq̄ntꝰ ſic̄ cognitio ꝓꝓrio/
rū defectuū. Sic ei q̄ clarꝰ diligētꝰ ꝛ ſepꝰ
īſpicit vaṫ aliꝰ ptes. tāto melꝰ purgat eas
Ita q̄ diligentiꝰ ſcrutaṫ defectꝰ ꝓprios. eos
melꝰ ꝯfiteṫ. Ex q̄ pꝫ ſcḋm Gre. xxxv. mora. ꝙ
q̄nto q̄s minꝰ ſe videt tāto minꝰ ſibi diſpli/
cet. ꝛ q̄nto maiorꝭ grē lumē rcipit. tāto ma
gꝭ rephēſibilē ſe eē cogſcit Que āt ꝯſiderā
da ſūt hoī circa purgatōꝫ ꝯſcīe di. hugo. in
de aīa. c. ij. Et illa vt vicꝫ ꝯſideres vnde ve
nis. quo tendis. quomodo viuis. q̄d agis.
quid obmittis. quantū quotidie proficis.
vel q̄ntū deficꝭ. q̄bꝫ affectibꝫ freq̄ntꝰ tāge/
ris vel q̄bꝫ tēptatōibꝫ a maliḡ ſpū actꝰ im
pugnꝭ. nec ſolū attēdas q̄lis ſis ſꝫ etiā q̄lis
eē debeas. Hec ille. Sz q̄s eſt nr̄m q̄ talia
diligēter cōſideret. q̄ ꝯſciaꝫ ſuā cū tali ꝯſi/
deratōe diſcutiat. q̄ eā cū debitꝭ circūſtan/
tijs faciat. Jn ꝯfeſſiōe ſiq̄dē pctōꝝ ꝯſidera
re oportet ſcḋm Augu. in libro ð penitentia.
vt conſideret qualitatem criminis in loco
in tpe. in ꝑſeuerantia. in varietate perſone

⁊ quali hoc fecerit temptatiōe. ⁊ ipſius vicij multiplici executōe. De ꝗ latius hr̄ de pe. diſ. v. cōſideret. Alſ aūt ꝯfeſſio facta. potiꝰ eſt ſimulatio ficta ⁊ hypocritica ꝗꝫ cōfeſſio Vñ Hugo li. ij. de aīa. c. xv. vocat eā vulpinam confeſſionē. ꝗ eſt ficta breuis rara ⁊ tepida. Refert Ouidius li. viij. methamorphoſeos. Et Iſido. li. xv. ethimologiarū. ꝙ dedalus fecit quandā domū cū varijs vijs ita ꝑplexis ꝙ nullus eā exire potuit ſine glomere. Et illa domus vocabat̄ laborintus. q2 maximū laborez intus habuit. Et in illa domo incluſit vnū monſtrū ꝗd ex vna medietate fuit homo ⁊ ex alia bos. ea intentione vt in ꝑpetuū ibi paſceretur ⁊ nūꝗꝫ exiret. Sic fecit diabolus ꝗbuſdā ꝯſcientiā ꝑplexam diuerſis modis. nūc timore. nūc pudore. nunc negligētia. nūc dilatatōe. ⁊ ſic intus occultat mōſtrū. i. monſtruoſum peccatū. vt nullus cōfeſſor poſſit intelligere niſi cū maximo glomere ⁊ labore. Et iſti ſunt multū fatui ꝗ ꝑ talem cōfeſſionē volunt abſcondere peccatū. quod tn̄ deo eſt notū. Cōtra quos dicit Aug. ſuper Johez Omel. xli. Quocūꝗꝫ fugerit nō fugit ſeipām mala ꝯſciētia. nō eſt ꝗ eat. ſeqtur ſe imo nō recedit a ſe. peccatū enim ꝗd fecit intus eſt. Propter ꝗd dat cōſilium dicens ibidē. Si vis a deo fugere. ad ipſuz fuge cōfitēdo nō latēdo. cōfiteri potes. latere nō potes. Hec ille. Et Iſido. lib. ij. de ſum. bo. c. xxvj. dicit. ꝙ homo poterit omnia fugere p̄ter cor ſuū. Non enī pōt recedere quiſꝗꝫ a ſeip̄o. Vbicūꝗꝫ enī abierit reatus ſui ꝯſcientia eū non relinꝗt. Quāuis enī humana iudicia ſubterfugiat omīs ꝗ male agit. iudiciū tn̄ ꝯſcientie ſue effugere nō poteſt. ꝗ plene notat malū quod geſſit. Hec ille. ¶ Sed hic occurrit dubiū. quare videlicet hoīes hodie nō diſcutiūt bene ꝓpriam conſcientiā nec ꝓprios cōſiderant defectus. Ad ꝗd rn̄deo ꝙ hoc ē ideo. q2 plus aliena facta ponderant ꝗꝫ propria. Juxta illud Math. vij. Quid vides feſtucam in oculo fratris tui. trabem aūt ī oculo tuo nō conſideras. Vñ Proſper lib. ij. de vita cōtemplatiua dicit. Tamdiu quis peccata ſua noſſe ⁊ flere debere ignorat ꝗꝫdiu conſiderat aliena. ꝙ ſi mores ad ſe ip̄m conuerſus aſpiciat. nō requirit quod in alijs rep̄hendat. ſed qð in ſeip̄o lugeat. Et ideo Marci. xiij. dicit̄. Videte voſmet ip̄os. Vnde Baſilius in exameron lib. iij. dicit. ꝙ omniū creaturarū difficilimū eſt cognoſcere ſeip̄m. Et ponit exemplum de oculo corporali qui alia conſpicit. ſe autez nō videt. Sic dicit ⁊ de cōſcientia. que acute delicta aliena cōtemplans tardior eſt erga ſuorum cognitionē viciorū. Sz adhuc occurrit fortius dubiū vnde videlicz ꝓuenit negligentia proprie diſcuſſionis et conſideratio peccati alieni. Reſpōdeo ſm̄ Grego. libro. xxij. moraliū. ꝙ hoc ꝓuenit ex ſupbia ⁊ elatione. que cordis oculum ꝑ elationis tenebras extinguit. ex qua vt dicit Criſoſ. ſup Math. ꝓuenit hoc ꝙ alter alterius culpam cito intelligit. ſuaz autem difficile. Quia homo in cauſa alteriꝰ tranquillum habet animū. in ſua autē turbatū Perturbatio autez cordis nō ꝑmittit hominē conſiderare quod bonū eſt. Et ideo dicit Augꝰ. libro. iij. de ciui. dei. ꝙ remotis obſtaculis inſane opiniōis ſcelera nuda iudicent̄. nuda ꝑpenſentur. nuda inſpiciant̄. fallacia tegimina ⁊ laudes vane glorie auferantur. ⁊ apparebunt miſerie peccatoruz. Ex quib omnib infero. ꝙ nihil ita facit ad veram cognitionē ſui melius ꝗꝫ ꝗ humiliter de ſe ſentit. Iſtud patet ꝑ beatū Bern. d. xij. gradib hūilitatis. vbi ſic dicit. Humilitas eſt virtꝰ qua veriſſima ſui cognitione homo ſibimetipſi vileſcit. Et Criſo. in ſuo policraticon li. iij. dicit. Qui humilis corde eſt. alijs ſe indigniorē arbitratur. Ex quo dicto patet ꝙ homo ꝑ humilitatē facile venit ad ſui conſiderationē ⁊ ecōuerſo. Refert Macrobius li. j. ꝙ appollo cōſultus a quodā que eſſet via certior ꝑueniendi ad beatitudinez. Rn̄dit. Si teip̄m agnoueris. Vñ apud gentiles communis erat opinio. hoc dictuz ~~gnotoſolitos~~ γνωτι σεαυτων. i. agnoſce teip̄m de celis deſcendiſſe. ꝓut ait policratus libro. iij. ca. ij. Hoc ē ergo prima ſcientia homīs. ſcire ſeip̄m. ꝓut dicit Bern. ſup Canti. ſmone. xxxvj. que ſm̄ ip̄m nō inflat. ſed humiliat. Vñ Augꝰ. lib. iij. de ciui. dei. p̄fert eam om̄ib ſciētijs. Et Iſaac in ſuo libro de diffinitionib dicit eam eſſe ſummā phiam. ſcz cognoſcere ſeip̄m. Poſtꝗꝫ ſic vas conſcientie ꝑ ſufficientem diſcuſſionē confeſſiōis fuerit mundatū ⁊ purgatū. neceſſe habet ornari ⁊ decorari. Pictura aūt iſta conſiſtit in duob. ſicut dicit noſtrū thema. ſ. in ſanctificatiōe

⁊ honore. In ſanctificatione virtutū. Pſ.
Domū tuā dn̄e decet ſanctitudo. ⁊ honore
ſcʒ ne dehonoret aliq̄ turpitudine viciorū.
ſicut faciūt illi de q̄bus Pſ. Homo cū in
honore eſſet nō intellexit. Hec Horra. De
bet ergo ornari vas iſtud puritate cōſcien
tie interi⁹. exterius vero cōuerſationis ho
neſtate. Refert Aug⁹. li. v. cōtra Julianū et
ſcd̄o retractationū. c. lxij. q͛ rex q̄dā Cipri.
deformis ſpecie thalamū ſuū fecit depingi
pulchris imaginibꝫ. vt earū aſpectu vxor
eius pareret prolē pulchram. Sic homo
in memoria ſua debet collocare pulchras
imagines. i. honeſtatē cōuerſatiōis. ⁊ puri
tatem cōſciētie ſctōꝝ patrū vt ipas inſpici
endo ſil'r faciat. Nō cum fuerit. cōſcientia
nr̄a erit vas āmirabile opus excelſi Eccl.
xliij. Vere āmirabile q͛ in tam fragili cor/
pore. tā ſpecioſa ꝯſcientia. ij. Cor. iiij. Ha
bemus theſaurū iſtū in vaſis fictilibꝫ.

D ixi tertio q͛ ammone/ tur hō ad conſide/
randū vas ſue cōſciētie quō ⁊ in q̄d officiū
ſit deputatū. Circa q̄d ſciendū ſm̄ Rober
tum Holgot ſup li. Sap. ca. xvij. Cōſcien
tia homis habet multiplicē actuʒ. Eſt enī
conſciētia accuſatrix praue tranſgreſſiōis
⁊ releuatrix nr̄e depſſionis. cōſeruatrix bo
ne poſſeſſionis. ⁊ vindicatrix fracte pfeſſio
nis ſeu pmiſſionis. Primo igit̃ conſciētia
eſt accuſatrix ſue trāſgreſſionis. Juxta il/
lud Roma. ij. Teſtimoniuʒ reddente illis
cōſcientia ipoꝝ. ⁊ inter ſeinuicē cogitatio/
nū accuſantiū. Iſtū accuſatorē maxime de
bem⁹ timere. Nā vt dicit Seneca in li. de
moribꝫ. Nullū cōſcium pctōꝝ tuoꝝ magis
timueris q̄ʒ teipm̄. Alienū enī potes effu/
gere. te nunq̄ʒ. Sicut aūt caritatiu⁹ accu/
ſator pmo accuſat ad partē. ⁊ poſtea ſi non
emēdauerit. extunc publice pclamat eum.
Sic cōſciētia nr̄a pmo ſecrete hic in pſen
ti vita nos arguit. ⁊ ſi nō emēdabim⁹ vitaʒ
noſtrā. extunc in generali iudicio pclama/
bit. Et ideo. j. Cor. xj. Si noſmetipos iu/
dicarem⁹. nō vtiqꝫ iudicaremur. Scd̄o cō
ſcientia ē releuatrix ſue depſſionis. In om
ni enī depſſione vel tribulatōe terrena. ſin
gularis cōſolatio ē bona cōſciētia. ij. Cor.
j. Gl'ia nr̄a hec eſt. teſtimoniū cōſciētie nr̄e
Vn̄ Ambro. in li. de officijs dicit. Bene ſi/
bi cōſcius. falſis nō debʒ moueri cōuicijs.
nec eſtimare plus ponderis in alieno cōui

cio q̄ʒ in ſue cōſciētie teſtimonio. Et Gre/
go. ſup Ezechie. Omel. ix. dicit. Quid pro
deſt ſi omes te laudāt ⁊ cōſcientia accuſet.
aut q̄d obeſt ſi om̄es derogant ⁊ ſola cōſci
entia defendat. Propter q̄d Aug⁹. ſcribēs
cuidā manicheo dicit. Senti de auguſti/
no q̄cq̄d libet. dūmodo me ſola cōſcientia
in oculis dei n̄ accuſat. xj. q. iij. Senti. Et
Aug⁹. dicit. Quē cōſcientia defendit liber
eſt inter accuſationes. econuerſo vero liber
ſine accuſatione eſſe nō poteſt. queʒ ſola q̄
interius addicit. i. iudicat cōſcientia accu/
ſat. Vn̄ Aug⁹. ſup Pſ. xxxvj. ſuadens cu/
ſtodire cōſcientie innocentiā dicit. Cuſto/
di intus innocentiā tuā vbi nemo opprimit
cauſam tuā. pualebit in te falſuʒ teſtimoni
um. ſed apud hoīes. Nunq̄d apud deū p/
ualebit vbi cauſa tua dicenda eſt. q̄n deus
erit iudex alius teſtis q̄ʒ cōſcientia tua nō
erit. inter iuſtū iudicē ⁊ ꝯſcientiā tuaʒ. noli
timere niſi cauſam tuā Hec Aug⁹. Tertio
ꝯſcientia eſt cōſeruatrix bone poſſeſſiōis.
Vn̄ Bern̄. Sanū vas ꝯſcientia. ⁊ ſeruan
dis ſecretis idoneum. nullis patens inſi/
dijs. nullis violentijs cedens. vtpote nec
manu nec oculis acceſſibil'. Quicq̄d in eaʒ
poſuero. ſecurus ſum ſeruabit. imo et de/
functo reſtituet. quocūqꝫ vado ipa erit me
cum. ferens depoſitū q̄d ſeruandum acce/
pit. vbi gloria vel ꝯfuſio ineuitabilis p̄ q̄li
tate depoſiti. Hec Bern̄. Propter h̄ Hol
got comparat eam carte. in qua merita no
ſtra ꝯſcripta ſunt. p quam aſſecuramur de
premio paradiſi. j. ad Thimo. j. Finis p/
cepti caritas de corde bono ⁊ ꝯſcientia pu
ra. Ecce finis. ſ. premium vltimatū p p̄cce
pro debitū. vn̄ eſt ſic̄ priuilegium ſup here
ditatem. q̄d eſt bene ſeruandum a tineis ⁊
vermibꝫ. quod ſepius eſt videnduʒ ⁊ pur/
gandum. ſicut fecit Paulus Actuū. xxiiij.
Studeo ſine offendiculo ꝯſcientiaʒ habe
re ad deum. Quarto ꝯſcientia eſt vindica
trix ſancte pfeſſionis ſeu pmiſſionis. Om
nes ſiquidē xp̄iani ſunt pfeſſi ſeruare deo
fidem. ⁊ eius precepta implere. ideo quo/
tiens hoc infringunt. conſcientia nō ſoluʒ
accuſat. ſed etiā vindicat mordendo ⁊ pun
gendo. iuxta illud Prouer. xij. Eſt qui pro
mittit. ⁊ quaſi gladio pungit̃ conſcientia. i.
eſt qui promittit ⁊ nō implet. Et vere ma/
gna eſt pena remorſus conſcientie in pec/
catore. que ſemp timet penam p peccatis

ſibi debitam. nec ſolū timet debitā penam
ſed etiā multo maiorē q̄ actualiter ſibi in/
fertur. Iuxta illud Sap. xvij. Frequen/
ter enī p̄occupant peſſima redarguēte cō/
ſcientia. Ubi dicit Holgot. q̄ iniqui ſepe
p̄occupant. i. p̄concipiunt peſſima. i. maxi/
me penalia eis inferenda. redarguēte eos
cōſcientia q̄ iudicat ſibi penā maiorē debe
ri q̄ actualiter infert̄. Hiere. ij. Arguet te
malicia tua. Uñ Aug⁹. confeſſionū. j. Iuſ/
ſiſti dñe vt ſit ſibi pena inordinat⁹ anim⁹.
Et Aug⁹. in de vera innocētia lib. ix. c. xix.
Nulle pene grauiores ſunt q̄ male conſci
entie. in qua cū non habet̄ deus. cōſolatio
nō imponit̄. Eſt aūt multū mirabile inter
cetera q̄ q̄ntūcūq̄ pctōr ab aliis innocēs
⁊ iuſtus iudicat̄. nihilomin⁹ tñ eum conſci
entia ſua mordet ⁊ torquet ⁊ dignū ſuppli/
cio iudicat. Unō dicit Iuuenalis libro. v.
¶ ſic eſt de cōſcientia. ſicut fuit antiquit⁹
de iudice. q̄ cum iudicare aliquē debuit di
gnum morte. miſit in vrnā lapillos nigros
⁊ cos effudit coram p̄plo. ⁊ ſic reum oſtēdit
eſſe condemnandū. Qñ aūt debuit hoīez
innocentē liberare. effudit albos lapillos.
in teſtimoniū innocentie. Et h̄ dicit Iu/
uenalis. q̄ q̄uis aliq̄s ſue malicie euadat
iudiciū iudicis. tñ a ſeipo cōdemnat̄. et di/
gnus ſupplicio iudicatur. Et ideo dic̄ Se
neca in lib. de morib⁹. Mala cōſciētia ſepe
tuta eſt. ſecura nunq̄. (E) Eſt aūt ſci/
endum q̄ q̄dam hñt conſcientiā ad modū
vaſis ipoꝝ diuerſimode ſe hñtis. Quod/
dam enī ē vas dilatatū. q̄ddam fragile et
nō firmū. q̄ddā p̄turbatū ſeu leſum. q̄ddā
cauteriatū. i. ſignatum. Sic q̄dā habēt cō
ſcientiā dilatatā. q̄dā infirmatā. quidā p̄/
turbatam. q̄dā cauteriatā. Dilatatam ha/
bent illi q̄ nō ponderant niſi grauia pecca
ta. ⁊ iſtoꝝ cōſcientia ē ſicut rethe hñs lata
foramina. vbi non cōp̄rebendunt̄ niſi ma/
gni piſces. ſed parui euadūt. ſic tales non
ponderāt ocioſa verba vel iuramenta vel
mendacia. niſi eſſent coram iudice. vel niſi
grauiter offenderent p̄rimū. ⁊ ſic de aliis.
Sicut hodie multi dicūt. Nō ē pctm̄ ſpo/
liare bona eccl'iaſtica eundo ad bella. Qui
bus rñdeo ſm policratū. ¶ ſicut ille q̄ te/
netur pupillū defendere. ſi eū ſolus inua/
dat grauiter peccat. Sic miles q̄ eccleſiā
defendere debuit. ſi eā ſolus impugnat in
deū grauiter peccat. Iuxta illud. Qui tan

git vos tangit pupillā oculi mei. Et q̄ di/
cit policratus li. v. c. viij. ¶ deus honorē
vel contemptū ſacerdotū. ſuū reputat. vn/
de ſtatuit Conſtantin⁹ imp̄ator. vt q̄cūq̄
res vel p̄ſonas eccleſie inuaderent capite
punirent̄. Hodie vero nullus punit̄ etiā
ſolo verbo vt p̄hibeat̄. Refert Iohēs Sa
lienſis in ſuo cōmuniloquio. ¶ Juli⁹ ce/
ſar p̄hibuit ſpoliare templa hoſtilia ſub p̄
uatione dextre man⁹. Et Policrat⁹ lib. vj.
ca. xvij. narrat. ¶ exercitus Brēnij ducis
māſit inuictus q̄diu nō ſpoliauit templū
appollinis. Qui cū illud inuaſit. ſubito cū
exercitu ſuo fuit p̄emptus. Similiter etiā
dicit̄ de Alexandro. ¶ etiā ſacerdotibus
iudaicis contra quos pugnabat pepercit.
Multo igit̄ magis deberēt milites chri/
ſtiani ſacerdotiū honorare. Alij ſunt q̄ ha
bent conſcientiā ſatis infirmā p̄ oppoſitū.
q̄ nō magna pctā. ſed etiā parua grauiter
ponderant. nō tamē ſicut debēt ſed pl⁹ iu/
ſto. ⁊ que nō ſunt peccata iudicāt eſſe pctā.
Et hec conſcientia frequēter a temptatio/
ne diaboli p̄uenit. q̄ ſic inducit hoīes ad
p̄plexitatem peccandi. Et tales vidi tem/
ptatione ceſſante habuiſſe frequēter cōſci
entias largas. Tertio ſunt alij q̄ habēt cō
ſcientiā p̄turbatam. vt ſunt illi q̄ p̄pter com
miſſa facile deſperant. Contra q̄s Bern̄.
ſup Canti. ſermone. lxiij. dicit. ¶ cōtra ta
lem conſcientiā nihil eſt efficacius niſi vul
nerū x̄pi ſedula meditatio. Quarto ſunt
alij q̄ habēt conſcientiā cauteriatā. vt ſunt
illi qui ponderāt parua. ſed de magnis ni/
hil curant. Sicut phariſei colantes culi/
cem. camelū aūt glutierūt Math. xxiij. Et
hi ſunt hypocrite. vt dicit Apl's. j. ad Thi
mo. iiij. In nouiſſimis inquit dieb⁹ veniēt
quidam hypocrite. cauteriatam habentes
conſcientiā. Glo. Hotre. Cauteriatā. i. cor/
ruptā tam errore doctrine q̄ culpe q̄ eti/
am igne cōcupiſcētie. Iſti ſunt ſignati cau
terio diaboli. vt d̄r Apoc. xiij. Nos igit̄ hu
iuſmodi conſcientias fugiētes. ſtudeam⁹
habere cōſcientiā illam de qua Hugo lib.
ij. de anīa ca. ix. dic̄. Tranquilla conſcien/
tia eſt que oībus eſt dulcis. nulli grauiſ.
vtens amico ad gratiā. inimico ad patien/
tiam. cunctis ad beniuolentiā. quibus po
teſt ad beneficentiā. cui nec deus ſua pctā
imputat. q̄ ea nō facit. nec aliena. quia nō
approbauit. nec negligentiam. quia nō ta/

cuit. nec ſupbiam. q̄a in humilitate pman-
ſit. Hec ille. Intantū autē eſt ſeruāda iſta
conſcientia. vt etiā ſi ſimul cū fama ſeruari
nō poſſit. potius ſit perdēda fama q̄ꝫ ꝯſci-
entia. ſicut dicit Seneca. ep̄la. lxxxiij. Ne-
mo inquit poteſt eſtimare virtutem q̄ꝫ qui
hoim̄ famaꝫ pdit ne ꝯſcientiā pderet. Ta-
lem ergo ꝯſcientiā habētes tanq̄ꝫ vas ſan-
ctificatū ꝛ ornatum aptū faciemus ad reci-
piendā gratiā. ꝛ tandē ad ꝯſequendaꝫ glo-
riam. ¶ F Circa pdicta eſt ſciendum q̄
ſm̄ Thomā error ꝯſciētie octo modis cau-
ſatur. Primo ex ignorātia. qn̄ ſcꝫ neſcit q̄s
quid eligendū ſit vel declinandū. De hoc
dicit Cum ignoram⁹ quid agere debeam⁹
hoc ſoluꝫ reſidui habem⁹. vt oculos nr̄os
dirigamus ad te. Scd̄o ex negligentia. vt
cū quis negligit ꝯſcientiā excutere. vl̄ ſi ne-
ſcit ſe expedire ꝛ negligit tūc ab alijs que-
rere. Tertio ex ſupbia. vt cum quis nō hu-
miliat intellectū ſuum. vt ſcꝫ melioribus ꝛ
ſapientioribꝫ ſe velit credere. Cōtra quos
ait Ap̄ſus. Captiuantes omnē intellectū
in obſequium fidei. hoc eſt dicere. Ut qui-
libet in credēdis plus debet ꝯſentire fidei
q̄ꝫ ſibi. Quarto ex ſingularitate. quia ho-
mo ſenſum ſequēs ꝓprium nō cōformat ſe
alijs. nec ſeq̄tur vias cōmunes bonorum.
Unde Num. Extrema caſtroꝝ ꝯſumpſit
ignis. Quinto ex affectu inordinato. q̄ ſe-
pe ꝯſcientiam inclinat ad illud quod ho-
mo tunc appetit. et ſic facit eam a ſua recti-
tudine deuiare. Seneca. Perit om̄e iudi-
cium cū res tranſierit in affectum. Sexto
ex puſillanimitate qua q̄s timet nō timen-
da ſm̄ rectū iudiciuꝫ rationis. Iſa. Dicite
puſillanimes ꝯfortamini. ꝛ nolite timere.
Septimo ex pplexitate q̄ homo ſe credit
inter duo pctā poſitū. q̄rum alterū impoſ-
ſibile eſt declinare. Sed ſciendū q̄ pplexi-
tas nihil eſt. poteſt tn̄ aliq̄s eſſe pplex⁹ ſm̄
q̄d. ſcꝫ ſm̄ erroneam ꝯſcientiā. qua depoſi-
ta erit liberat⁹. Octauo vero modo ex hu-
militate ꝛ cordis puritate. Und Gregori⁹
Bonarū mentium eſt ibi culpas cognoſce-
re vbi minime reperit. Primis ſeptē mo-
dis error eſt rephenſibilis. Octauo vero
modo eſt cōmendabilis nec error dici de-
bet. ſed humilis ſuorū defectuꝫ recogni-
tio. dūmodo nō ſit nimia. ¶ Sed diceres
vtrum ꝓpter cōſcientiā pdenda ſit fama. vi-
detur q̄ ſic. q̄a dicit Aug⁹. ad Conſtanti-
num archiepiſcopū mediolanenſ. xi. q. iij.
In cunctis que in hac vita aduerſa pueni-
unt. ſola eſt ſicut noſtis omnipotentis dei
diſtrictio penſanda atq̄ꝫ ad cor proprium
ſemper recurrendū. vt nullius ibi lingua
implicet vbi conſcientia non accuſat. Hec
ille. Et Gloſa ibi dicit q̄ propter nulli-
us linguam credat ſe aliquis reum. Sed
in contrariuꝫ eſt Canon. xij. q. i. Nolo. vbi
dicit Auguſti. non ſolum requiritur cōſci-
entia propter nos. ſed etiaꝫ fama propter
alios. Reſpondeo ſm̄ Glo. in ca. Senti.
xi. q. iij. Ut quando ſumus inter tales qui
parati ſunt imitari ꝛ nō reprehendere. vn-
de ne tales corrumpam⁹. exemplo niti de-
bemus vt fama noſtra luceat coram eis.
Sed ſi ſumus inter tales qui parati ſunt
reprehendere. tunc ſufficit cōſcientia. Un
Math. xv. chriſtus dixit diſcipulis ſuis.
Sinite eos ceci ſunt et duces cecorum.

¶ Dominica Reminiſcere. II.
¶ Sermo XLVIII.

Miſerere mei do-
mine fili dauid. filia mea a de-
monio male vexat. Mathei
xv. Sanctus Auguſtinus diffiniens q̄d
ſit miſeria humana in libro de diffinitiōib⁹
ſic ait. Miſeria eſt copia tribulatiōis ꝛ in-
opia cōſolationis. quādo multifarie quis
patitur ꝛ a nemine releuatur. Hec ille. Ex
q̄bus verbis patet q̄ miſer dicit q̄ ꝛ multa
mala patitur ꝛ a nemine cōſolatur. Talis
autē fuit iſta mulier chananea q̄ patiebat
demonē in domo ſua imo in filia ſua q̄
effugare nō poterat aliq̄ huius mundi po-
tentia vel prudētia. eo q̄ nō eſt poteſtas ſu-
per terram q̄ comparetur ei Iob. xli. In-
de eſt q̄ audiens dei filium huic mūdo ap-
paruiſſe. credenſq̄ꝫ eum habere poteſtatē
ſuper om̄ia demonia imo ſuper omnē cre-
aturam. merito cucurrit ad eum. expone-
q̄ miſeriā ſuaꝫ corā illo ait. Miſerere mei
dn̄e fili dauid. In q̄bus verbis tria deſcri-
buntur. Primo hui⁹ mulieris inſtans pe-
titio. ibi. Miſerere mei. Scd̄o ſaluatoris
ad miſerādū inclinatio. ibi. dn̄e fili dauid.
Tertio ſubditur cauſe curationis allega-
tio. cum dicitur. Filia mea male a demo-
nio vexatur. ¶ A

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dominica Reminiſcere

Dixi primo q̃ in v̄bis p̄miſſis tangit̃ hui⁹ mulie
ris inſtãs petitio cuȝ dicit̃. Miſerere mei
dñe. Hec mulier ſignificat quelibet hoieȝ
peccatorē. q̃ hȝ filiã demoniacã. i. ↄſcien/
tiam pctõ occupatam ⁊ obſeſſam. q̃ ſi vult
euadere. neceſſe eſt eũ ad deuȝ clamare in
orõne. ⁊ maxime iſto tpe. Temp⁹ eni q̃dra
geſimale eſt tp̃s p̄cipuum orõnis deuote.
vnde iſto tpe q̃libet pctõr debet dicere ad
x̄pm p liberatione ãie ſue a pctõ. Miſere
re mei. Circa q̃d tria breuiter ſũt ↄſiderã/
da. Primo p quo ſit orandũ pctõri. Scd̃o
quõ. Tertio q̃s ſit effect⁹ orõnis. De pri/
mo ptȝ q̃ hõ debet orare p multꝭ miſerijs
euadendis ⁊ multis bonis celeſtib⁹ conſe
quẽdis. Sunt aũt miſerie hoĩs in hac vi/
ta. ſcȝ nature. culpe. pene. ſeruitutꝭ. ⁊ igno/
rantie. Vñ Job. xiiij. dr̃. Homo natus de
muliere. breui viuens tpe. replet̃ multꝭ mi
ſerijs. Quelibet aũt harũ miſeriarũ ĩ mul
tis cõſiſtit. Et prima miſeria nature eſt q̃
hõ de nihilo eſt. Iſa. xlj. Ecce vos eſtis de
nihilo. Scd̃o q̃ in nihilũ fluit Ecci. xiiij.
Alia generant̃ ⁊ alia deijciunt̃. ſic genera/
tio carnis ⁊ ſanguinis. Tertio q̃ cõtinue
alterat̃. Nunq̃ȝ eni in eodeȝ ſtatu p̄manet.
Job. xiiij. Quarto q̃a corrũpitur. Pſ. In
miſerijs nõ ſubſiſtent. Ecce miſeria natu/
re p̄ quã amouẽda debet hõ q̃ntũcũq̃ȝ ſan/
ctus deũ orare. Scd̃a miſeria ẽ culpe ſeu
peccati. Et p̄mo q̃ pctm̃ anihilat hoiem.
Ezech. xxviij. Nihili factus es. Scd̃o q̃a
ſpoliat Luce. x. Incidit in latrones q̃ euȝ
ſpoliauerũt. Tertio q̃ cremat poſt mortẽ.
Ecci. xxvij. Conteret̃ cũ delinquẽte deli/
ctum. Quarto q̃ corrodit ↄſcientiaȝ ſicut
vermis. Hiere. ij. Arguet te malicia tua.
Quinto q̃ vulnerat Ecci. xxi. Quaſi rum
phea bis acuta om̃is iniq̃tas. plage illius
nõ ẽ ſanitas. Sexto q̃ obſtat miſcd̃ie dei.
Hiere. v. Peccata nr̃a p̄hibuerũt bonuȝ a
nobis. Ecce miſeria culpe. p q̃bus amouẽ
dis peccator ſufficientem habet cauſam
orandi iſto tpe ad deũ. Tertia miſeria ẽ pe
ne Et p̄mo ſollicitudinis in h̃ mõdo. Ecci.
xl. Occupatio magna creata eſt oĩb⁹ homi
nib⁹. Scd̃o pena laboris. Job. v. Homo
ad laborẽ naſcitur. Tertio morboꝝ. Ecci.
xl. Mors. ſanguis. ↄtentio. Quarto dam
noꝝ ſcȝ rerũ vel amicoꝝ. Ecci. xl. Om̃ia q̃
de terra ſunt in terrã conuertunt̃. Quinto
mortis. ij. Reg. xiiij. Om̃es morimur. ⁊ ſi/
cut aque dilabimur. Ecce miſerie pene h⁹
mũdi. quas etiã nullus q̃ntũcũq̃ȝ ſanctus
põt effugere. Quarta miſeria eſt ſuitutis.
Et hec ẽ multiplex. Prima eni eſt ſeruit⁹
carnis nr̃e. cui etiã inuiti obedim⁹. Roma.
vij. Video aliã legem in mẽbris meis con
trariã legi mẽtis mee. Scd̃a ſuitus mun/
di. j. Cor. vij. Que nupta eſt. cogitat q̃ ſunt
mũdi. Tertia ẽ peccati venialis. Rom. vij.
Non q̃d volo ago bonũ. ſed qd̃ odi maluȝ.
ſcȝ veniale. Ultima ſeruit⁹ erit in futuro.
ſcȝ infernalis. De q̃ Math. xxv. Ibunt hi
in ſupliciũ eternũ. Quinta miſeria ẽ igno
rantie. q̃ homo hic ignorat tam ſuũ p̄nci/
pium q̃ȝ finẽ q̃ȝ etiã meritũ. De initio ſcri
bitur. iij. Reg. iij. vbi dr̃. Ego ſum hõ igno
rans egreſſum meũ ⁊ introitũ meũ. De fi/
ne ſcribit̃ Eccs. ix. Neſcit hõ finẽ ſuuȝ. De
merito dr̃ Eccl̃s. ix. Neſcit hõ vtrũ amo/
re vel odio dign⁹ ſit. Ecce ſi homo vult ad
uertere iſtas miſerias in q̃b⁹ eſt. cuiuſcũq̃ȝ
ſtatus. dignitatis vel ↄditiõis fuerit. certe
ſatis inuenit vtilẽ occaſionẽ orãdi ad chri
ſtũ. dicens. Miſerere mei dñe. vide humi
litatẽ meã ⁊ laborẽ meũ. ſupradictũ. B

De ſcd̃o quõ ſit orandũ. Tria aũt requi
runt̃ ad debitũ modũ orandi. ſcȝ q̃liter ho
mo debet ſe p̄parare ad orationẽ. q̃d in ea
facere. q̃d poſt eã ſequi. Precedere dȝ ora
tionẽ ab exteriorib⁹ negocijs cordis reuo/
catio. ij. Reg. vij. Inuenit ſuus tuus cor
ſuũ vt oraret. Notãter dicit inuenit. q̃ſi ei
cor ſuũ habet p̄ditũ homo q̃ȝdiu eſt terre/
nis occupat⁹ Ozee. x. Diuiſum ẽ cor eoꝝ.
nũc interibunt. Hinc eſt q̃ h̃ ſacro tpe de/
berent ceſſare negocia ſeculi. vt nundine ⁊
alia fora. p̄pter meliorẽ recollectionẽ cordis
Vñ. Math. vj. dñs dicit. Tu autẽ cũ ora/
ueris intra cubiculũ tuum. ſcȝ recolligas
mentẽ ab exteriori occupatione. et clauſo
oſtio ſenſuũ. ora patrẽ tuũ. Scd̃m eſt ſui/
ipſius recognitio. vt videlicet hõ p̄prios de
fectus diligẽter ↄſideret. ſm eni q̃ miſeri/
as ſuas ſup deſcriptas diligẽt⁹ cõſidera/
uerit. ſm h̃ ad deũ deuoti⁹ orabit. Vñ pſ.
Miſerere mei de⁹. ⁊ ſeq̃tur. Qm̃ iniq̃tatẽ
meã ego cognoſco Et Bern̄. dic. Debem⁹
noſmetipſos q̃ſi faciẽ ad faciẽ corã deo cõ/
ſtituere. ⁊ ĩ lumine eius p̄ſpicere de nobiſ/
ipſis tribulationẽ nobis venire. Modus
mendicãtiũ eſt vt dic̃ Iſido. q̃ ſana mẽbra

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

abſcondunt.ꝛ egra oſtēdunt.vt magnitu/
do miſerie excitet homīes ad miſericordi/
am. Sic nos mala que fecim⁹ coram deo
ꝓponere debemus.bona autē ſi qua ſūt qͥ
pro nihilo reputare. Tertiū eſt diuine ma
ieſtatis cōſideratio. Pſ. Uacate ꝛ videte.
quoniā ego ſū deꝰ. Multū enim nos at/
tentos debet reddere hoc ꝙ cū domino lo
quit̄. Geñ.xviij.dixit abraam. Loquar ad
dominū cum ſim cinis ꝛ puluis Ecce ꝑpa
ratio ad orōnem. Scḋo ꝗntū ad modū
orandi reqͥritur qḋ in ea ſit faciendū. Et
certe in orōne requirit̄ maxima deuotio.q̄
qͥdem deuotio tria reqͥrit.ſcꝫ intentionis
puritatē.deſiderij magnitudinē.ꝛ fidei ac
ſpei certitudinē. De puritate habet̄.j. Pe.
vlti. Uigilate in orōnib9. Dicit Glo.ne ani
mus aliud cogitet ꝑter id ſolū quod preca
tur. Peſſima ergo eſt orō q̄ ad deū ore cla/
mat.ꝛ mente turpia cogitat. De talib9 dici
tur Math.xv. Populus hic labijs me ho
norat cor aūt eorū lōge ē a me. De ſcḋo.ſ.de
deſiderij magnitudine dr̄ Hiere.xxix. Cū
queſieritis me in toto corde vr̄o.tūc inue/
niar a vobis. Magnitudo enim deſiderij
dicit̄ clamor orātis. Uñ hec chananea di/
citur ſignāter clamaſſe poſt xp̄m.qꝛ ex ma
gnitudīe deſiderij orabat.iuxta illud pſ.
Clamaui ī toto corde meo.exaudi me do/
mine. De tertio ſcꝫ de fidei ac ſpei certitu/
dine dicit̄ Jaco.j. Poſtulet aūt in fide ni/
hil heſitans. Na q̄ heſitauerit ſimilis ē flu
ctui marꝭ.ꝛ ſeqͥtur. Nō ergo eſtimet hō ille
ꝙ aliquid accipiat a deo. Legit̄ de Alexan
dro ꝙ cū nō poſſet potentia ſua ꝯcludere
quaſdā gentes inter mōtes.orauit ad deū
celi ꝯfidenter.ꝛ ꝯcluſi ſunt montes ſuꝑ il/
los. Si ergo hoc factū eſt ad ꝑces infidel̄
pagani.ꝗnta faciet deus ꝑ ſuis fidelib9 fi/
deliter orantib9. Tertio quantū ad modū
orandi reqͥritur vt hō ſciat qḋ debeat ſeqͥ
eius orationē. Debet enī ſequi orōnē gra/
tiarūactio. Sicut dicit Apl's. In omnib9
gr̄as agentes. Et dico ſequi.nō ꝑcedere.
Sic enī eccl'ia facit q̄ in fine miſſe ꝛ cuiuſ/
libet hore dicit. Benedicam⁹ dño.nos au
tem in ꝑncipio. Ideo phariſeus Lu.xviij.
male ſuā miſſam inchoauit a gr̄arūactio/
nib9 di. Gratias ago tibi dñe qꝛ nō ſum ſi/
cut ceteri hoīm.raptores.iniuſti.adulteri.
velut etiā hic publicanus. Nō ſic xp̄ianus
ſed vt dicit̄ Prouer.xviij. Juſtus in prin/
cipio debet eſſe accuſator ſui.ꝛ in fine de/
bet gratias agere ꝑ bonis ſibi collatis a
deo ꝛ ꝑ malis amouendis ab ipo.ꝛ ſic erit
debita orō ¶ De tertio ꝛ vltimo.qͥs ſit
effectus orōnis ſciendū ꝙ vt dicit Gloſa
ſuꝑ Pſ.lxxxvij. Orō eſt quaſi nunciꝰ.qͥ ad
deum intrat ꝛ illic mandatū ꝑagit quo ca/
ro ꝑuenire nequit. Hugo aūt in lib.iij.de
ꝑfectib9 nouiciorū ca.penul.ponit multos
ꝑfectus orōnis quib9 alias bonas actōes
ꝑcellit. Inter q̄s iſta eſt ꝑcipue ꝙ ꝑ eam fa
cilius impetram⁹ que petimus a deo q̄ꝫ ꝑ
alia bona opera.ita vt.q̄nq̄ꝫ breui oratiōe
aliquis obtineat qḋ diutius ꝑ alios labo/
res ꝛ pia opera obtineret. Unde in omni
caſu.in om̄i periculo.pro om̄i deſiderato.
ſemꝑ inuenimus ſanctos principaliter ad
orationis refugiū cōfugiſſe.q̄ſi prompt⁹
ibi quod peterent ꝯſequerent̄. Uñ Mat.
xxi. Om̄ia quecūq̄ꝫ in orōne petitis.credi
te quia accipietis Quid enī oratio nō po/
teſt. Oratio irā iudicis placat. Sicut pa
tet Exo.xxxij. Orante moyſe placatus eſt
dñs.veniā impetrat. Math.xviij. Omne
debitū dimiſi tibi quoniā rogaſti me.tem/
ptationis impetū ſedat Num.xi. Et Exo.
xvij. Orante moyſe victus ē amalech.in pe
riculo liberat. Pſ. Ad dñm cū tribularer
clamaui.ꝛ exaudiuit me. Et breuiter tam
temporalia q̄ꝫ ſpiritualia dona impetrat.
Merito igitur debem⁹ cū iſta muliere cla
mare dicentes. Miſerere mei ꝛc. ¶ D

Dixi ſecūdo ꝙ in verbis ꝑe
miſſis tāgit̄ ſal
uatoris noſtri ad miſerandū inclinatio.
cū dicit̄.dñe fili dauid. Uerba enī iſta que
hic ponunt̄ ꝑ iſtā mulierē bonam prolata
ad xp̄m valde inclinant xp̄m ad miſericor
diam eo ꝙ exprimūt xp̄i vtraq̄ꝫ naturā.ſcꝫ
diuinam ꝛ humanā. Scḋm enī naturā di
uinā confitetur eū eſſe omnipotentē. Ideo
dicit. Domine. Scḋm vero naturā huma
nam dicit eū filium dauid.om̄ib9 cōpatien
tem.eo ꝙ dauid in miſericordia ſua conſꝑ
cuus fuit ſedē regni.vt dicit̄.j. Mach.ij.
Fuit enī miſericors nō ſolū in amicos ſꝫ
etiā in inimicos. Sicut patꝫ de Saul.de
ſemei ꝛ abſolon.pro qͥbus ipe orauit.ꝛ ad
eos ſe māſuetiſſime habuit.pluraq̄ꝫ bene/
ficia eis pro eorū malicijs rependit. Qua/
ſi ergo dicat. Dñe.ſcꝫ qui potens es.cogͥ
ſubeſt tibi poſſe cū volueris Sapie.xij.c

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Deſter.xiij. Domin⁹ vniuerſorū tu es. Fi li dauid. q̇ ita miſericors es vt dauid. a q̄ tu deſcendis. vt dicit̄ Math. j. Unde qȝ filius dauid es nō decet te degenerare a moribus boni patris. licet ergo indigna ſim ȝ gentilis ꝛ inimica nomīs tui. tamē memēto dn̄e dauid. ꝛ oīs māſuetudinis eius. ꝛ noli retribuere mihi mala ꝓ malis. ſȝ potius bona. Chriſtus fuit fili⁹ reſpectu plurium diuerſimode. Fuit enī filius Abrae ꝛ dauid ꝑ repromiſſionē ad eos factam. qȝ ex eorū ſemine naſci debuit. Fuit fili⁹ marie ꝓpter nature ſue ex ea ſuſceptionē. Fuit filius Joſeph ꝑ eſtimationē. Fuit filius fabri ꝑ exprobrationē. Fuit filius dei propter nature diuine in eo ꝛ in patre identitatē. In Ps. Filius meus es tu. Jſta aūt oīa mouent chriſtū ad miſericordiā ſup peccatore. Jdeo bene dicit Fili dauid.

(E) Sciendū autē q̄ xp̄us eſt dn̄s miſericordie. ꝛ hoc tripliciter. Primo quia habet deū patrē miſericordiarū. ij. ad Cor. j. Benedictus de⁹ ꝛ pater domini noſtri ieſu xp̄i. Scd̄o qȝ in redemptione ſic ſanguinem ſuū fudit vt deinceps ſicut pater miſericordiarū oīb⁹ eā dare poſſet. In Ps. Qui redimit de interitu vitā tuā. Tertio q̄a ip̄e efficit miſericordiā vbi nulla ſuppetunt merita. Unde ſic fabricator vł artifex eſſet dn̄s rei corꝑalit̄ facte ſi cauſaret materiā ſicut cauſat formā. Sic xp̄s eſt dn̄s miſericordie ꝛ creator miſericordie q̇ facit miſericordiā. meritis nō exigentib⁹. ꝛ propter iſtas tres cauſas dicit̄ xp̄s de⁹ diues in miſericordia Eph. ij. Surgit aūt ī xp̄o magnitudo miſericordie et promptitudo ad miſerādū ex trib⁹. vt dic̄ Holgot ſup librum Sapie ca. ix. Primo ex naturali ꝓprietate. ſcd̄o ex naturali ꝓtāte. tertio ex experimentali neceſſitate. De ꝑmo patet. nā ſicut propriū eſt igni calefacere. ſoli lucere vel illuminare. ita eſt ꝓprium xp̄o miſereri. Un̄ canit eccl'ia. Deus cui propriū eſt miſereri ſemꝑ ꝛ parcere. Et ideo dicunt ſcti q̄ deus q̄ſi inuit⁹ punit et coacte ꝛ tarde. ſic̄ homo tarde facit illud qđ inuit⁹ facit. ꝑm Criſo. Eſt enī xp̄s tardus in puniendo. ꝛ velox in miſerādo. ſicut ignis tarde deſcēdit ꝛ velociter aſcēdit. ita xp̄us velociſſime miſeret̄. ꝛ tarde ꝛ cū magna expectatōe punit. Un̄ in Ps. cij. Longanimis et multū miſericors. In ſignū aūt hui⁹ q̄ cū dolore punit peccōres dicit ꝑ ꝓphetā Jſa. j. Heu ego ꝯſolabor ſup hoſtib⁹ meis. Ubi ponit interiectionē dolent̄. q. d. cū dolore ꝛ diſplicentia ꝯſolabor. Sicut ḡ nulla res pōt ꝑdere ſuā ꝓpriā oꝑationem totaliter q̄diu manet. licet valeat impediri vel retardari ad tp̄s. ita nullo mō obliuiſcet̄ miſereri deus. nec ꝯtinebit in ira miſcđias ſuas. imo cū irat⁹ fuerit miſcđie recordabit̄ Abacuc iij. De hac mixtura miſcđie ꝛ ire Greg. ſup Ezech. Omel. ꝑma pulchre declarās dic. Quō deus q̄n iraſcit̄ nō oīno iraſcit̄. ſȝ ineffabili mō ad culpas ꝓſeq̄tur ip̄os ꝓtegit peccōres. Ad qđ adducit duas hyſtorias. Unā de captiuitate decē tribuū. quaȝ de⁹ licet ordinaret ad correctionem ꝓpli. ſimul tñ eis ꝓuidit de ꝓphetis ꝛ ſctis q̇ eos ī illa captiuitate ꝯſolarent̄. Niſi inq̄t irat⁹ eſſet. ꝓplm in captiuitatē minime tradidiſſet. et niſi omino irat⁹ eſſet. electos ſuos cū illo in captiuitatē nō mitteret. Aliā hyſtoriam adducit de ꝓplo iſrł quō miſſis exploratibus decē de eis redeūtes ꝓplm murmurare fecerūt ꝯtra deū. intantū vt dicerent ſe ſeductos. Dn̄s ḡ iratus dixit q̄ null⁹ eoꝝ terrā ꝓmiſſionis intraret. quo audito. ſtatim ſe lachrymis cōpunxerūt ꝛ ſtatī armis parauerūt ſe ꝯtra ꝓplm ad obtinendū terram ꝓmiſſionis. q̇bus dn̄s ꝑ moyſen dixit Nolite aſcendere neq̄ȝ pugnetis. nō eī ſuȝ vobiſcū. ne cadatis corā inimicis v̄ris. vbi dicit Greg. Penſandū eſt ſi cū ip̄iſ nō erat cur eos ne aſcenderent ꝓhibebat. Si cuȝ ip̄is erat q̇d eſt q̄ ait. nō ſum vobiſcū. Sȝ certe cū ip̄is erat ne perirent. ſed cum ip̄is nō erat vt vincerent. Et in h̄ dicit Grego. q̄ deus gerit morē patris q̇ filio delinq̄nti iraſcitur. reꝑhendit. increpat. verberat. ſȝ ſi hunc in p̄cipicia ire cōſpexerit ne mortis periculū incurrat. manū tenet ꝛ retinet.

Sed diceres ꝛ q̄reres q̇s deū cōpellit punire ꝛ nō p̄ſtare miſcđiaȝ liberantē totalit̄ a pena ex quo ē potens. Rn̄det Criſo. Tu inq̄t peccōr q̇ miſcđiaȝ nō deſideras. ſic̄ enī deſideranti miſcđiaȝ ſi denegat crudeł eſt ita ſi nō deſideranti miſcđiaȝ p̄ſtaret iniuſtus eſſet. Et ſi q̄ris q̇s eſt iſte homo q̇ nō vult miſcđiaȝ. Rn̄det. Tu q̇ ꝑmanes ī peccatis. Deſiderare nāq̄ȝ miſcđiaȝ dei eſt cōuerti ad deū. Jlle ḡ deſiderat miſcđiaȝ dei q̇ timet irā eius. Qui enī irā dei nō timet. nō deſiderat miſcđiaȝ eius ſȝ ſpernit ꝛ cō/

temnit. Sc̄d̄o dñs eſt miſericors ex generali ptāte. Quāto eni hō vel beſtia in potētia eſt maior. tanto ē ad clemētiā promptior. ſicut patet de leone. Iuxta illud poete. Parcere pſtratis ſcit nobilis ira leonis. Sic catulus ſi mordet leonē. leo nō ſe vindicat de catulo. ſed ſi catulus catulū mordet. mutuo ſe dilacerāt. Silr mulieres q̄a naturaliter fragiles. crudeliſſime ſe vindicant qñ poſſunt. Vñ Ecci. xxv. Non ē ira ſup irā mulieris. Quia ergo de⁹ infinitus eſt in potentia. iō omniuz miſeret̄. Miſereris eni omniū q2 oīa potes Sap. xij. Tertio xp̄s ē miſericors pter experimentalē neceſſitatē. Medic⁹ poteſt ſcire grauitatē alicuius morbi tripliciter. ſ. p ſpeculationē. vt in libro. p examinationez. vt in ſigno. p experientiā. vt in corpe ſuo. Qui ergo pmo mō ſcit morbū. multū cōpatitur infirmo. Sed q̄ ſc̄d̄o mō. magis. Sed q̄ tertio mō. maxime cōpatit̄. Sic xp̄s licet cognouit grauitatē infirmitatis nr̄e in libro ſapiētie eterne. 7 ex hoc fuit miſericors. ſic miſeretur pater filioꝝ miſert⁹ eſt dñs. qm̄ ipe cognouit figmentuz nr̄m Sed poſtq̄ incarnat⁹ eſt 7 puerſatus cū hoib⁹ 7 curauit infirmitates eorū. Tūc habuit maiorem cōpaſſionē 7 miſc̄diaz. Poſtq̄ aūt ſol⁹ temptat⁹ eſt. eſuriuit 7 ſitiuit 7 occiſus ē. et tunc expert⁹ eſt infirmitates nr̄as p experientiā. Et iō ex hoc maxīe miſericors factus eſt. Patet ḡ maximā miſc̄diaz eſſe dei erga genus humanuz. q̄ ita extenſa eſt q a ſūmo celo attingit vſq3 ad infernū. implet etiā totā terrā ita late q nō ſit qui ſe abſcōdat a calore eius. Hoc autē facit oib⁹ diebus vite humane. Vñ in Ps. Miſericordia eius ab eterno 7 vſq3 in eternum ſup timentes eū. In q̄bus autē apparet iſta miſericordia dei ſup homīes. certe in pluribus. Naz vt dicit Berñ. ſermone. lxxxviij. 7 Inno. ſup Ps. lxxxviij et. cvj. Septē ſūt miſc̄die dei. Prima eſt q2 hoiem in ſeculo a multis peccatis cuſtodit. q2 ſicut in multa mala incidit. ita ī maiora potuit incidiſſe niſi dñs cuſtodiuiſſet. Sc̄d̄a diſſimulatio 7 retardatio vltionis. Tertia. q2 cor ad penitentiā cōuertit. vt amara fierent q̄ prius male dulcia erant. Quarta q2 penitentem miſericorditer ſuſcipit vt eſſet de numero illoꝝ de q̄b⁹ dicit̄. Beati q̄rū remiſſe ſunt iniq̄tates. Quinta q2 deinceps dedit abſtinendi virtutē ne pateret̄ recidiuum. Sexta ē q2 dedit grāz pmerēdi bona etiā Septīa ē ſpes obtinēdi. Dicam⁹ ḡ ſaluatori nr̄o. Miſerere mei dñe fili dd. 7 da nob miſc̄dias p̄dictas. maxīe iſto ſacro tpe.

Dixi tertio q in verbis premiſſis tangit̄ cauſa curationis hui⁹ demoniace filie. p matrē ſuā allegatio cū d2. Filia mea male a demonio vexatur. Pro q̄ ſciēdū q in iſta muliere poteſt q̄libet pctō2 ſibi ſumere exemplū cōterendi de pctō ſuo. Nā ſufficiens ē materia ptritiōis ſi alia nō adeſſent ad ſurgenduz de pctō 7 q̄rendū miſc̄diaz dei ipa miſeria peccati. q̄ ita vexat hoiem more demonis vt eam nō ſinat ad horaz quieſcere. Iuxta illud. Seruietis dijs alienis q̄ nō dabūt vobis requiē die ac nocte. Et p iſto latius deducendo eſt aduertendū q q̄tuor ſunt cauſe q̄ ſufficienter pñt mouere pctōres ad pterendū de pctō. Tres ponit Robertus ep̄us linconienſ ſermone. cxiiij. in ſuis collationib⁹. Quarta vero ſumit̄ hic ex euangelio et v̄bis thematis. Prima igit̄ cauſa ē timor pene future p pctō. Sc̄d̄a horror feditatis peccati. Tertia rubor 7 verecūdia p pctō. Quarta anxietas 7 dolor ſuccedēs peccato vel pueniens ex pctō. De pma patet. Nā mirū eſt q quis nō pterat̄ de peccato timore penaꝝ iehennaliū ſi eas intime meditetur. maxime ſi pſtituet ſibi āñ oculos mentis ſtagnū ſulfuris ardētis. cuius ignis tenebroſiſſim⁹. fetidiſſim⁹ 7 vrentiſſimus. inſup inextinguibil̄. Si meditetur etiā tranſit⁹ illius miſerabil̄. quo trāſibūt damnati ab aq̄s niuiū in calorē nimiū. vbi erit ſtridor dentiū horribilis meditet̄ inſuper lectū in q̄ poſt illud balneū reponet̄ de q̄ Iſaie xiiij. dicit̄. Subter te ſternetur tinea. 7 operimentū tuū erunt vermes. Nihil ibi occurret aſpectui niſi dire facies crudelium tortorū. vt dicit Criſo. Et hec erit pena his q̄ h̄ hñt oculos vagos ad concupiſcendū. Ibi auris audiet vlulatū horribilem q̄ hic nō auertebat̄ ab auditu iniq̄tatis. Ibi nares p ſuaui odore habebūt fetorē. pro zona funiculū. pro criſpanti crine caluicium. De iſtis dicit̄ Iſaie. iij. Ibi os 7 palatum exardeſcit ſiti Job. xviij. Sup omnia iſta vt dicit Criſo. erit hoc duriſſimū. q videbunt ſe p parua delectatione tantā perpetuitatem glorie amiſiſſe 7 ſe a conſpe

ceu ſanctoꝝ excluſos eſſe. Scḋa cauſa cō/tritionis eſt horroꝛ feditatis pcti. Eſt enī peccatū. diaboli ꝓgenies. moꝛtis parens. nature coꝛruptio. boni ꝓuatio. aīe capti/uatio ꝛ deformatio. Peccatū nāqꝫ ſupmaꝫ aīe faciē in qua debet gerere reformatio/nem ſumme ꝛ ineffabilis pulchꝛitudinis. vertit in deformitateꝫ ſūme turpitudinis Homo nāqꝫ debet gerere reformatā ima/ginē trinitatis. ſed ꝑ pctm̄ deformatꝰ in ſi/militudinē bruti aīalis. Dicit nāqꝫ Hie/ro. ſup illū locuꝫ Ezech. Homo hō de do/mo iſrael. ꝙ bis dicit hō ad denotandū ꝙ ꝗlibet debet eſſe geminꝰ hō. exterioꝛ vide/licet ꝛ interioꝛ. Qui vero ꝑ ↄcupiſcentiam beſtialē iā deformat hoīem interiorē. iam nō eſt hō ſed beſtia. Quid autē ē deformiꝰ hoīem eſſe extra. ꝛ beſtiā intra. Hanc fedi/tatē peccati attendens Seneca dixit. Si ſcirem hoīes ignoraturos ꝛ deos ignoſci/turos nō peccarē. Si gētilis tantū horru/it pctm̄ pudeat xp̄ianū deteriorē fieri pa/gano. Tertia cā ↄtritiōis eſt verecūdia et ruboꝛ ꝑ pctō. Magna ſiqͥdem verecundia peccare corā decē viris prudentibꝫ et ſeni/bus. quid aūt corā deo. longe incōparabi/lioꝛ verecūdia. ꝛ ideo maxima verecundia ſeqͣtur pctōres qn̄ aperientꝰ libri ↄſcientie ipoꝝ ꝛ iudicabuntꝰ de his corā toto mūdo ꝛ angelꝭ dei ex his q̄ ſcripta fuerint in librꝭ eoꝝ. vt dr̄ Dan̄. vij. ca. ꝛ Hiere. xx. Cōfun/dētur vehemēter. qꝛ nō intellexerūt obpro/briū ſempiternuꝫ. qḋ nunqꝫ delebitꝰ. Hec tria ſunt hodie valde ponderāda. Quar/ta cā ↄtritiōis ē doloris anguſtia quā cau/ſat pctm̄ in ↄſciētia hoīs. Vn̄ quo ad hoc mulier iſta dicit. Filia mea a demōio male vexatꝰ. Vexatio iſta ē remorſus ↄſcie que eſt maioꝛ oī pena in hac vita. Eo ꝙ cuncti dies paupis mali. Sicut enī nō ē oblecta/mentū ſup cordis gaudiū qḋ ꝓuenit ex vir/tute. vt dr̄ Ecci. xxx. Eo ꝙ vtus hn̄tē ſe ꝑfi/cit ꝛ opus eiꝰ laudabile reddit. ij. Ethic. et ſemp opatꝰ delectatōnē i hoīe. ſic pctm̄ q̄d/libet maxiaꝫ triſticiā generat i remorſu cō/ſciētie. Vn̄ Hiere. xxiiij. Dabo eos i vexa/tionē cūctis gentibꝫ. H̄ eſt ꝗ̇uexari filiā a de/monio qḋ aīaꝫ remorderi ex pctō. Sꝫ cer/te mirū ē ꝙ pauci hodie iſtā vexatiōeꝫ attē/dūt. q̄ toto fere āno hn̄tes demoniū pcti i aīa. vſqꝫquaqꝫ diſtulerūt clamare ad xp̄m ꝓ liberatiōe. Sꝫ nō mix. facit enī diabolꝰ eis delectationē q̄ndā ad tp̄s pcti. q̄ illecti pctōres nō ſentiūt anxietateꝫ ꝛ remorſum ↄſcie. Sicut enī valde ebriꝰ nō ſentit puli/ces in doꝛmiēdo. imo nec frigꝰ graue. nec interdū ictus fortes. ita pctōres inebriati iſtis delectatōibꝫ mūdi nō ſentiūt anxieta/tē pcti. iuxta illud Prouer. xxiij. Verbera/uerūt me. ſed nō dolui. traxerūt me ꝛ ego nō ſenſi. Sed certe ſentiēt tales grauē ve/xationē qn̄ tradentꝰ tortoꝛibꝫ Mat. xviij. Tunc enī oculos q̄s culpa clauſerat pena apiet. vt dic̄ Gre. A q̄ nos cuſtodiat pr̄ ꝛc̄.

¶ Dn̄ica Remiſcere. III. Ser. XLIX

O Mulier magna

O Mulier magna eſt fides tua Math. xv. Qm̄ vt ait magnꝰ pr̄ Augꝰ. in li. de ver/bis dn̄i. Nulle maiores diuitie. nl'l'i hono/res. nulla hꝰ mōi ē maioꝛ ſuba q̄ꝫ ē fides ca/tholica. Que pctōres hoīes ſaluat. cecos illuminat. ꝛ īfirmos curat. cathecumīos. i. nouitꝰ credētes baptizat. fideles iuſtificat. penitētes reparat. iuſtos augmētat. mar/tyres coronat. ꝟgines viduas ꝛ cōiugales caſto pudoꝛe ↄſuat. clericos oꝛdiat. ſacer/dotes ↄſuat. et in et̄na hereditate cū ſctis angelꝭ collocat. Hec ille. Ecce q̄nta pōt fi/des catholica q̄ ſic oēs ſtatꝰ fideliū trāſcur/rit. vt n̄ ſitq̄ ſe abſcōdat a caloꝛe eiꝰ. Et ꝓpt̄ h̄ idē Aug. ſup Jo. cōparat eā radici. Sic enī i radice arborꝭ. nulla ꝓſus appet pul/chꝛitudīs ſpēſ. ꝛ tn̄ q̄cq̄d ē i arboꝛe pulchꝛi/tudīs vl' decorꝭ ex illa ꝓcedit. Sic ex fidei hūilitate q̄cq̄d meriti q̄cq̄d btitudīſ aīa ſu/ſceptura ē ex fidei fundamēto ꝓcedit. Hec ille. Quia igitꝰ hāc fidē velut bonā radiceꝫ hec mlr habuit. iō a xp̄o ſanitate filie impe/trata audire meruit. O mlr magͣ ē fides t. In q̄bꝫ ꝟbis circa fidei cōmēdatiōeꝫ hic ꝑ xp̄m factā tria ſūt vidēda. Et p̄io ↄſiderā/da ē fidei nobilitas ꝛ excellētia. qḋ notatꝰ in ꝟbo exclamatiuo ꝛ admirabili cū dr̄. o mlr Scḋo ↄſiderāda ē fidei imēſitas ꝛ magni/ficētia. qḋ notatꝰ cū dr̄. magͣ ē. Tertio ↄſide/rāda ē fidei vtilitas ꝛ efficacia. quod nota/tur cum dicitur. Fides tua.

¶ Ca.

¶ Dico p̄imo ꝙ p̄mo ↄſiderā/da eſt in ꝟbis ꝓ/miſſis fidei nobilitas et excellentia. q̄d no/tatꝰ in verbo exclamatiuo et admirabili. cū dr̄. O mlr. Sicut enī dic̄ Priſcianꝰ i maio/ri volumie. vbi agit de interiectiōe ꝙ o eſt

interiectio admirationis. Et Grecifmus
ait φ eſt nota ſeu ſignuꝫ ſtuporis. Eſt ḡ in
ꝓpoſito ſignū admirationis vel laudis vel
cōmendatiōis. vt ſit ſenſus. O mulier. ſ. fi/
de admirabilis. in fide laudabilis vl' in fi/
de cōmendabilis. Eſt autē fides catholica
admirabilis. laudabilis ⁊ cōmendabil' ex
multiplici nobilitate. Cōparaꝛ enī diuer/
ſis rebꝫ valde nobilibꝫ. Et primo arche te
ſtamenti. Scđo ſtelle firmamenti. Tertio
petre fundamenti. Item ſcđo cōparatur
mūdo ſpeculo. dextro oculo. ⁊ ꝑcioſo ānu/
lo. Item tertio cōparaꝛ fides ſigno vexil/
lari. ſcuto militari. ⁊ radio ſolari. De ꝑmo
quō fides cōparaꝛ arche teſtamenti. dicitꝛ
Exo. xxv. Sicut enī archa moyſi nō exce/
debat ꝓpiciatoriū. ſed archam ꝓpiciatoriuꝫ
excedebat. ſic per fidē ⁊ nunꝗ̄ ſine fide ha
betur ꝓpiciatoriū peccatorū Unde ad He
bre. xi. dicitꝛ. Sine fide impoſſibile eſt pla/
cere deo. Scđo fides cōparatur ſtelle fir/
mamenti. ⁊ ꝑcipue ſtelle maris. quia oſten
dit nauigantibꝫ portū ſcꝫ gratie et ſalutis.
Dicitꝛ etiaꝫ ſtella matutinalis. quia ꝓuenit
ſolem iuſticie anteꝗ̄ veniat ad iudiciū. Di
citur etiaꝫ ſtella orientalis. qꝛ ducit reges
ſpirituales. ⁊ facit eos xp̄m adorare. Hec
eſt ſtella trium regū q̄ venientes ab orien/
te xp̄m adorauerūt non alio vtiꝗ̄ q̄ꝫ fide.
vt dicitꝛ Math. ij. Tertio fides cōparatur
petre fundamenti. Sicut enī ſupra petrā
eſt forte edificium. ſic ſupra fidē om̄e opus
bonum Math. xvi. Sup hanc petrā edi/
ficabo eccleſiam meā. i. ſuper hanc cōfeſſio
nē fidei. Exponit Gorra. Iteꝫ fides alijs
tribꝫ nobilibꝫ reb us cōparaꝛ. ſcꝫ mūdo ſpe
culo. dextro oculo. ⁊ ꝑcioſo annulo. De ꝑ/
mo quō cōparaꝛ mūdo ſpeculo. patet. Nā
ſicut turris magna cernitꝛ in paruo ſpecu/
lo. ſic maieſtas ⁊ magnitudo diuina in ſpe/
culo fidei repꝛſentatur. Uñ ipa eſt ſpeculū
ſine macula. vt dicitꝛ Sap. vij. ⁊. j. Cor. xiij
Uidemus nunc per ſpeculū ⁊ in enigma/
te. Et quid videmus. certe dei potentiaꝫ.
ſapientiā et bonitatē. Potentia eius con/
ſideratur in magnitudīe creature. De qua
Sap. xiij. dicitur. A magnitudine ſpecieiꝛ
creature cognoſcibiliter poterat hoꝝ crea
tor videri. Sapientia eius in ordine ⁊ di/
ſpoſitione. qꝛ om̄ia in certo numero. pon/
dere ⁊ menſura facta ſunt. vt dicitꝛ Sapie
xiij. Bonitas eꝰ oſtenditur in dulcedine ⁊
vtilitate creature. Uñ Sap. xvi. dicitur.
Dulcedinē tuā quā in filios habes oſtēde
bas. Licet aūt iſta euidētiſſima opa deus
oſtendit nobis ꝑ fidem. plures tamē nīm
ea nō attendūt. nec deū per hoc cognoſcūt
Iuxta illud Iſa. j. Cognouit bos poſſeſ/
ſorem ſuū. ⁊ aſinus preſepe dn̄i ſui. Iſrael
aūt me non cognouit. Scđo fides compa
paraꝛ dextro oculo. In homīe ſidēlī ſunt
duo oculi. Unus ſiniſter q̄ de naturalibꝫ
iudicat. Alter dexter. ſcꝫ fides q̄ omnia na
turalia q̄ꝫ intellectualia in obſequiū fidei
chriſti captiuat. vt dicitꝛ. ij. Corinth. x. Et
ſicut q̄ amittit oculū dextrū inutilis eſt ad
bellum. qꝛ ſcutum cooperit ſiniſtrum. ſic q̄
non habet fidē. inutilis eſt ad pugnandū
contra diaboluꝫ. Unde naas. i. diabolus
dicit habitatoribꝫ Iabes Galaad. In h̄
feriam vobiſcū pactum vt eruam oīm ve/
ſtrū oculos dextros. j. Reg. xi. Uñ diabo/
lus eſt ſicut coruus. qui cū cadauer inuenit
primo oculū inuadit. Sic diabolus ꝑmo
oculū deſtruere intendit. Tertio fides cō
paratur ꝑcioſo annulo. Sicut enī i orna/
tione ſponſe ꝑmo annulus poniꝛ. ſic i xp̄i/
ano fides ornat rationē. Uñ Ozee. ij. dici
tur. Sponſabo te mihi in fide Et ē iſte an
nulus aureus. qꝛ lucidus ꝑ verā cognitio
nem ⁊ ſonoroſus ꝑ ſinceraꝫ confeſſionem.
Roma. x. Corde creditꝛ ad iuſticiā. ore aūt
fit cōfeſſio ad ſalutē. Item fides cōparaꝛ
adhuc alijs tribꝫ. ſcꝫ ſigno vexillari. ſcuto
militari. ⁊ radio ſolari. Fides naꝗ̄ ē vexil
lum regis. nā ſicut vexillū monſtrat φ rex
eſt pn̄s. maxime vt terreanꝛ hoſtes. ſic fi/
des eſt ſignū φ rex regū om̄ipotens deus
preſens eſt in pugna vel in temptatōne vt
fugiant hoſtes. id eſt. demones. j. Petri. v.
Cui reſiſtite fortes in fide. Et ſicut vexillū
ponitur in arce vrbis. ſic fides in eminen/
tia rationis. Unde i Ps. Poſuerūt ſigna
ſua ſigna ſuper ſummū. De hoc ſigno dici
tur Iſaie. xi. Leuabit dn̄s ſignū in natio/
nibus. i. fideꝫ ſuper credētes. Scđo fides
eſt ſicut ſcutum militare. Cōparatur aūt
iſtud ſcutum ſꝫm Robertū Holgot linco/
nienſ. in ſuis collationibus ſermone. x. ca.
iij. ſic. Nam ibi eſt ſcripta patris potentia.
filij ſapia ⁊ bonitas ſpūſſancti. Tegitꝛ iſtud
ſcutū coreo hūanitatꝭ xp̄i. qđ dealbaꝛ inte
riꝰ mūdicia ⁊ innocētia xp̄i. et glīa reſurre/
ctionis. rubricaꝛ ſanguine paſſiōis. iacin/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctinaꝛ amore celeſtium. De hoc ſcuto dicit
Treno. iij. Dabis eis ſcutū cordis labo/
rem tuū. q̄ſi diceret ex labore paſſiōis tue
ipſi ſecurabūtur ab hoſtibus. De hoc ſcu/
to dr̄ Ephe. vi. In oībus ſumētes ſcutū
fidei i q̄ poſſitꝭ oīa tela neq̄ſſimi ignea ex/
tinguere. vbi dicit Lyra φ fides dr̄ ſcutū
Sicut eni ſcutū cetera arma ꝓtegit et primū
occurrit. ita ⁊ fides. Ipſa eni eſt pma in cō/
ſtructione ⁊ vltima in deſtructione. Et ſic
diabolus licet plus odiat caritatē. tn̄ prius
impugnat fidē. vt ea deſtructa noſcat etiā
deſtruere caritatē. ⁊ ſic fides eſt pria in im
pugnatione. ⁊ i deſtructōe vltia. Vn̄ glo. ⁊
ſumit de prudēcio poeta. Prima petit cā/
pum dubia ſub ſorte duelli. Pugnatura fi
des. Refert papias ⁊ habet in expoſitione
ſup Iuuenalē ſatira ſcd̄a. ⁊ idē narrat Ro
bertꝰ holgot ſup librū Sap. c. xviij. φ Nu
ma pompilio ſacrificāte cecidit q̄ddā ſcu/
tū de celo qd̄ dictū eſt ancile. datūq; eſt re/
ſponſuz φ illic foret romanū imperiū. vbi
illud ancile foret ſuatū. Numa igit fecit il
lud ſcutū bene occultari. ⁊ alia. xij. nūero fe
cit parari. Moralit ſcutū fidei cecidit d̄ ce
lo. q2 xp̄o veniēte de celo. fides inotuit mū
do. Vbicūq; āt hec fides ſuabit. demonis
fraus extirpabit ⁊ xp̄i pſeuerabit imperiū.
De iſto ſcuto ꝓceſſerūt alia. xij. q2. xij. ſunt
articuli fidei xp̄iane. Sicut aūt ſcutū de/
fert in ſiniſtra parte. ſic fides nō ē niſi in vi
ta pn̄ti. vt dicit Lyra ſup ep̄l'am Eph. vi.
Poteſt aūt ſiniſtra intelligi aduerſitas cō
tra quā armat mārie fides. Tertio fides
cōparat radio ſolari. Sicut eni ſol videt ra
dijs ſolū ꝓprijs nō alienis. ita deꝰ n̄ cogno
ſcitur niſi p fidē pme ⁊ ſūme veritatis non
lumie natural' rōnis. Vn̄ Eccs. xi. Dulce
lumē ⁊ delectabile ē oculis videre ſolē. ſcʒ
xp̄m p fidē. Sic g̊ ptʒ quō fides ē admira
bilis ⁊ cōmēdabil' ex multꝭ nobilibꝰ rebus
quibus cōparatur.

B

Dixi ſecūdo φ in v̄bis p̄miſ
ſis deſcribit fi/
dei magnificētia. cū dr̄ Magna eſt. Circa
qd̄ ſciēdū φ fides q̄dā eſt extorta. vt demo
nū. q̄ credūt inuiti ⁊ inuolūtarij ⁊ cōtremi/
ſcūt. vt dr̄ Iaco. ij. Alia ē fides mortuorū.
vt pctōꝝ. ⁊ iſti dicunt importuni vt mali
xp̄iani veritati reſiſtēdo ⁊ pſequendo. q̄ſi
longe diſtātes a portu ſalutꝭ. De q̄bꝰ Iac.
ij. dr̄. Fides ſine opibꝰ mortua ē. Et ad Ti

tū. j. Confitent ſe noſſe deū. factis autē ne/
gant. q. d. ſm Lyrā ibidē. φ plus eſt factꝭ
q̄ verbis. j. Ioh. ij. Qui dicit ſe noſſe deuʒ
⁊ mādata eius nō cuſtodit. mendax ē. Ter
tia fides eſt modica. vt imꝑfectoꝝ. De qua
Iſa. liij. Dn̄e q̄s credidit auditui nr̄o. Et
Math. xiiij. Modice fidei q̄re dubitaſti.
Quarta fides eſt magna vt ꝑfectoꝝ. De q̄
dicit hic. O mlier magna ē fides tua. Pri/
ma fides ſcʒ demonū eſt in oībꝰ malis xp̄i
anis. q̄ ideo credūt deo. q2 nō valent ſibi re
ſiſtere. imo videt φ in eis ē deterior fides
q̄ in demonibꝰ. q2 demones credētes con
tremiſcūt. Iſti autē ſine vllo timore diuini
iudicij ꝑpetrant mala. vt dr̄ Eccl'e. viij. Fi
des mortuoꝝ eſt in oībꝰ hereticis fidem
xp̄ianā pſequētibꝰ. Fides vero modica eſt
in xp̄ianis de dei miſcd̄ia diffidētibꝰ. q̄ ad
tempꝰ credunt ⁊ in tpe temptationis rece/
dunt. Lu. viij. Cōtra q̄s dicit Ap̄l's j. Co/
rinth. x. Fidelis ē deus q̄ nō patietur vos
temptari ſup id qd̄ poteſtis. Modica etiā
eſt in illis q̄ ſunt ſolliciti plus de tpalibꝰ q̄
de eternis. Math. vi. Quid ſolliciti eſtis
modice fidei. q̄ſi de dei ꝓuidentia dubitā/
tes. Fides ꝑfectorum eſt corde credere et
ore ꝓfiteri. operibꝰ agere. ⁊ in his oībꝰ cō
ſtanter ⁊ firmit ſtare. Talis fuit fides iſtiꝰ
mulieris quā xp̄m appellauit magnā. tum
q2 pagana exiſtēs xp̄m verū deū ꝯfeſſa eſt.
tum q2 magne deuotiōis fuit q̄ ſic ſepius
clamauit. tum q2 a ꝓpoſito non receſſit do/
nec impetrauit quod petijt. Ecce ergo ma
gna fides. C Nunc autē in nobis ē fi
des magna ſi habeat deuotionē magnifi/
cam. que cōſiſtit in tribꝰ. Primo ſcʒ ſi in ſolo
deo cōfidat. Scd̄o ſi in aduerſitate nō de
ficiat. Tertio ſi ꝓpter dilationē petitionis
nō deſiſtat. De primo patet φ tunc dicitur
fides magna. ſi in ſolo deo cōfidat. etiaʒ ſi
ratio vel natura ꝯtradicat. Talem fidem
habuit Abraam q̄ vetulus de vetula cre/
didit ſibi poſſe dari a deo filiū. Vnd̄ de eo
dicit. φ credidit abraam deo ⁊ reputatum
eſt ei ad iuſticiā Geneſ. xv. Hebre. xi. ⁊ Ro
ma. iiij. Talem fidē nō habuit Thomas. q̄
credere noluit donec palparet. Cui ſimi/
les ſunt noſtri xp̄iani qui nolūt credere p̄/
dicatoribꝰ donec eis ad ſenſuʒ probetur.
et ſicut cecis palpitantibus in manum ba
culus detur. De his dicit Gregorius. Fi
des nō habet meritum cui humana ratio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pꝛebet experimētū. De ſcđo. quō fides đr
magna ſi in aduerſitate non deficiat. ſʒ plꝰ
inualeſcat. De q̄ Math. xvij. Si babueri
tis fidē vt granū ſinapis. q̄d granuʒ q̄nto
plus terit᷑. tāto plus creſcit ⁊ fortius viget
Si illi q̄ hn̄t ꝯſtantiā in aduerſiſ q̄nto plꝰ
patiunt᷑. tāto plus fortificant᷑. ſicut fuerūt
ſcti martyres q̄ ꝑ fidē vicerūt regna. Heb.
xj. Vn̄. j. Joh. v. Hec ē victoria que vincit
mūdū fides vr̄a. Sed multi ſunt hodie q̄
vidētes ventū validū ſtatī mergunt᷑ ⁊ a tri
bulatiōibꝫ opprimunt᷑. ſil̄es petro Math.
xiiij. imo deteriores petro. Petrꝰ ei vidēs
ventū validū timuit. iſti aūt in paruo vēto
tēptatiōis ſuccūbūt. Et iō petrꝰ audire me
ruit. Modice fidei. qꝺ iſti nō merent᷑ audi
re ſʒ potiꝰ eis dicendū eſt nulliꝰ fidei. Ter
tio fides ē magna ſi ꝓpter dilationē petitio
nis nō deſiſtat q̄uſqꝫ obtineat. Talē fideʒ
babuit bec mlr̄. Pꝛio enī in ſolo deo cōfi
dentiā poſuerat. qꝛ ad ipm̄ de finibꝫ egreſ
ſa cucurrit. Scđo i aduerſis ꝯſtātiā tenu
it. qꝛ canis appellata ſuſtinuit patient᷑. Ter
tio qꝛ licet ſepiꝰ repulſa tn̄ a petitiōe nō de
ſtitit ſʒ fortiꝰ inſtitit. iō đr magna. Taleʒ fi
dē nos debēꝰ hr̄e. maxie iſto ſacro tp̄e ꝯfi
dentes de xp̄o. qꝛ ⁊ ſi non ſtatim tn̄ ſuo tp̄e
dabit nob̄ q̄d petimꝰ. Nā apud euʒ qꝺ dif
fert᷑ nō aufert᷑. ſed miſericordit᷑ finalit᷑ ꝑfi
citur. Sed prochdoloꝛ ſunt mlt̄i q̄ ſtatim
vt nō ſentiūt a ſe remoueri tēptatiōes tri
bulatiōes ⁊ alios defectꝰ. aut cū nō vident
eis ꝑuenire ad nutū optata ꝑ q̄bꝫ petunt.
ceſſant ⁊ deſiſtūt ab or̄one. Sʒ tales nō at
tendant illud qꝺ đr. Si ꝑſeuerauerit pul
ſans dabit᷑ ei. Lu. xi. ⁊ iteꝝ Lu. xviij. dicit᷑.
Opoꝛtet ſemꝑ oꝛare ⁊ nō deficere. ❡ O

❡ Pro q̄ ſciendū q̄ or̄o non ſꝑ exaudit᷑. ex
multiſ cauſis. Pꝛimo ex meritiſ culpaꝝ orā
tis Iſa. j. Cū multiplicaueritiſ or̄onē non
exaudiā. manus enī vr̄e plene ſunt ſangui
ne. ⁊ Joh. ix. Scimꝰ qꝛ pc̄tores deꝰ nō au
dit. Scđo qꝛ nō feruenter orat ſed tepide.
Hiere. xxix. Orabitiſ ⁊ ego exaudiā. cū q̄ſie
ritis me in toto corde vr̄o. Tertio ſi nō ꝑ
ſeuerāter orat. De q̄ Luc. xi. Si ꝑſeuera
uerit pulſans. Quarto ſi diffidit orās Ja
co. j. Qui enī heſitat. nō eſtimet q̄ aliq̄d ac
cipiat. Quinto qꝛ nociuū forte petit Mat.
xx. Neſcitis q̄d petatiſ. Sexto vt magis ad
petendū ꝓuocet᷑. Quia dic̄ Ber̄. Sctā de
ſideria dilatiōe creſcunt. Septio vt tanto
cautius cuſtodiat᷑ q̄d impetrat᷑. ſm̄ Criſo.
Octauo vt hūliet᷑ orans cū tardius exau
ditur. Nono vt in aliud tp̄s differat᷑ exau
ditio magis ꝯgruū petēti Decimo vt alio
rū ſuffragijs q̄rant iuuari. ⁊ ꝑ hoc ꝑſūptio
reprimat᷑. ſicut Ezechias rex petijt iſaiam
vt oraret ꝓ eo. Sic paulus petijt alios vt
orarēt ꝓ eo liberando ab infidelibꝫ q̄ erāt
in iudea Math. xviij. Si duo ex vob̄ con
ſenſerint de oībꝫ ⁊c̄. Undecimo vt nō exau
diatur ad voluntatē ſed ad vtilitatē. ſicut
paulus q̄ petijt amoueri ſtimulū carnis. ⁊
tn̄ audiuit. Sufficit tibi gr̄a mea. nā vtus
in infirmitate ꝑficit᷑. Ex his ergo ꝯtrari
um colligunt᷑ que valēt ad exauditionem
or̄onis. ſcʒ culpe remotio. feruoꝛ, inſtātia.
fidei ꝯfidentia. hūilitas. alioꝝ ſuffragia.
ſtudioſa ꝯuerſatio. vtiliū petitio. ⁊ ꝑſeuerā
tia. q̄ cū habuerit impoſſibile eſt vt petens
nō exaudiatur. ❡ E

Dixit tertio q̄ in v̄bis p̄miſſis deſcribit᷑ fidei vtili
tas ⁊ efficacia. cū đr. Fides tua. Et ſtatī ſe
quitur. Fiat tibi ſic̄ petiſti. Ecce vtilitas.
Non ḡ eſt vacua fides xp̄iana ſed vtilis et
fecunda. ⁊ h̄ ad plura. Eſt enī fides aīe vi
uificatiua. mūdi ꝯtemptiua. intellectꝰ illu
minatiua. diabolice tyrānidis effractiua.
⁊ miraculoꝝ impetratiua. De p̄mo quō fi
des eſt aīe viuificatiua. Unde Heb. x. et
Abacuc. ij. đr. Juſtus aūt meus ex fide vi
uit. Multi fuerūt illius opinionis q̄ nul
lus niſi ꝑ martyriū ſaluaret᷑. Ideo ꝯtra h̄
dicit. Juſtus aūt meus. i. nō ſoluʒ martyr
ſed etiā fidel' cui nō iminet paſſio. vt expo
nit Gorra. Et h̄ eſt qꝺ dicit. Juſtꝰ aūt ex fi
de. i. q̄ ꝑ me ⁊ fidē iuſtificatus viuit. i. viuet
vita glie in futuro. q̄ interim viuit vita grē
in p̄nti. ❡ Sed di. quō tu dic̄ᷓ. tn̄ vita aīe ē
eius caritas ſm̄ oīs doctores. j. Joh. iij.
đr. In h̄ ſcimꝰ q̄ trāſlati ſumꝰ de morte ad
vitā. q̄m̄ diligimꝰ fr̄es. R̄ndeo q̄ h̄ loq̄tur
de fide formata q̄ nō eſt ſine caritate vt im
plicat caritatē nō excludit. O q̄ntū debēt
ponderare xp̄iani audiētes fidē eſſe eoꝝ
vitā ſine q̄ impoſſibile eſt placere deo. He
bre. xi. immo diſplicere eſt neceſſe. vt dicit
Ber̄n. ſup Cātica. Sicut hō ſine vita diſ
plicet etiā amiciſ. ⁊ ſicut arbores ⁊ plāte nō
hn̄tes vitā ſqualide apparent ⁊ deformes.
Et iō maxie homines deberent laborare
pro defenſione fidei. vt ſalua ſit et illibata

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ꝯſeruet. ſicut aĩalia laborãt ꝑ ꝯſuãda vita
tꝑali. Sed heu parũ ē q̄buſdã fidē nō de-
ſendere niſi eē ſoli eã impugnēt. vt heretici
et falſi xpiani ꝑſeq̄ntes eccl'ias. ſpoliantes
pauperes. oꝑprimentes orphanos ⁊ vidu-
as. Iſti nō ſolũ in ſe vitam fidei ſuffocant.
ſed ⁊ in alijs eam ſuffocare cōtendũt. Se
cũdo fides eſt intellect⁹ illuminatiua. De
quo Apl's Ephe. v. Eratis aliq̄n tenebre.
nũc autē lux in dño. Nō eſt maior cecitas
cecitate infideliũ q̄ ſine fide idola pro deo
colũt. ⁊ ita mortuos ꝓ vita deꝓcãtur. vt dr̄
Sap. xiij. Deteriores oĩb; beſtijs. Nā
oĩes creature cognoſcũt deum ⁊ cōfiten
tur eũ ſuo modo. q2 oĩs ſpũs laudat do-
minũ. ſoli idolatre nō cognoſcũt deū qui
dat eſcam omni carni. vt dr̄ in Ps. Et in q̄
viuimus mouemur ⁊ ſum⁹. qui nō longe ē
a quolibet nr̄m. Ipſius eñi ⁊ gen⁹ ſumus.
Actu. xvij. Sed q̄d dico de infidelib; cū
potius mirandũ eſt de fidelib; Qui cogno
ſcentes deũ ꝑ ſcripturas ⁊ verbū dei. ad-
huc nō ſicut deum glorificãt. ſed obſcura-
tum eſt cor inſipiēs eor. dũ intēdũt incan
tationib;. ſortilegijs. nigromancijs. augu-
rijs. ſomnijs. ꝓnoſticatiōibus. Quos om-
nes arguit Apl's ad Gal. iiij. Nũc inq̄t co-
gnouiſtis deũ. imo eſtis cogniti a deo. quō
cōuertimini iterū ad egena ⁊ infirma ele-
mēta. quib; denuo ſeruire vultis. Dies ob
ſeruatis ⁊ mēſes ⁊ tempora ⁊ ãnos. ⁊ poſt
pauca. Ubi eſt ꝰ beatitudo veſtra. Atten-
dant ergo tales q2 peſſimã fidem habēt et
nō illuminatiuã. ſed excecatiuã in cordib;
eorũ. Cōtra quos dr̄ xxvj. q. v. Nō liceat.
q̄ attendere inanem ſignor fallaciã in con
iugijs ſeruãdis. in domib; edificandis. et
in arborib; plantandis. incantatio illicita
eſt. Similr̄ incãtatio illicita eſt ligare pa-
ter noſter ad collũ dolētis. ſic faciũt mr̄es
pueris. De quo dr̄. lxxxviij. diſ. q̄m. Et ta-
les oĩes ſũt infames. vj. q. j. infames. Ta
les nãq; ſũt xpiane fidei ⁊ baptiſmi ſui vio
latores. xxvi. q. vij. nō obſeruetis. Tertio
fides eſt diabolice tyrannidis expulſiua.
Nec mirũ q2 oĩs diabolica ptãs eſt fini-
ta. Fides autē q2 innititur dei potētie infi
nite. ideo oĩa põt. Unde oĩa poſſibilia
ſunt credēti. Licet ergo diabolus ſit tante
potētie vt nō ſit poteſtas in terra q̄ cōpare
tur ei tñ xp̄s veniens in hũc mũdũ. dedit
ſuis fidelib; ptãtem ſup oĩa demonia. vt

dr̄ Luc. ix. ⁊ Mar. vlti. Signa autē eos q̄
crediderint hec ſequētur. in noĩe meo de-
monia eijcient. Huic ergo ꝑ fidem reſiſti-
mus q̄n eius temptatiōi nō obedim⁹. ⁊ ſic
eum ſuperam⁹. j. Pe vlti. Cui reſiſtite for-
tes in fide. Quarto fides ē oĩs mũdane
opulētie ꝯtemptiua. Nihil enim ſic ꝯtem-
nit oĩa ꝓſpera mũdi ſicut fides vera. Et
quid mirũ ſi ꝯtemnit caduca. vana ⁊ tran-
ſitoria. ex quo certa eſt de eternis ⁊ ꝑpetu-
is in infinitũ melioribus. Hinc dicit Hie
ro. Qui verã fidem de deo habet. nō que-
rit in his miſerijs fieri diues. Uñ ad He-
bre. xi. Sancti per fidem vicerunt regna.
Quinto fides ē miraculorũ impetratiua.
Cuius ratio ē. q2 fides credit ea q̄ ſunt ſu-
pra naturã ⁊ ſupra rationē. ⁊ ideo ea impe-
trat q̄ etiã ſunt ſupra naturã. Uñ dr̄ Apo-
ſtolis. Habete fidem dei. q2 quicũq; dixe-
rit huic monti tollere ⁊ mittere in mare et
nō heſitauerit ſed crediderit. q2 q̄dcũq; di
xerit fiet ei. Et beat⁹ Grego. ij. dyalogorũ
dicit. Qui deuota mente deo adherēt. cū
rerũ neceſſitas expoſcit exhibere ſigna in
vtroq; ſolēt vt mirabilia quoq; aliq̄n ex pa
tre faciãt aliq̄n ex poteſtate illis a deo ꝯceſ
ſa. Et quid mirũ ſi fideles faciant mirabi
lia ꝑ fidem q̄d eſt minus ex quo illis colla-
tum eſt a deo q̄d eſt maius. ſcz filios dei fi
eri. vt dicit Joh. j. Rogemus igit̄ oĩpo-
tentem dñm vt in nobis fidem ſuã taliter
augeat. q̄tinus in ea fideles ⁊ ꝯſtantes hic
viuamus ꝑ gratiã. vt tandē ad vitam ꝑue-
niamus eternam. Quã ⁊c.

¶ Dominica Oculi. I ¶ Sermo L.

Cum eiecisſet de
monium locutus eſt mutus. et
admirate ſunt turbe. Luce. xi.
Sicut dicit Auguſtin⁹ ſup Johē. Ser-
uus peccati quo fugit ſe ſecū trahit. quo-
cunq; fugerit nō fugit ſeipam mala conſci
entia. non eſt quo eat. ſequit̄ ſe imo non re-
cedit a ſe. peccatũ enim quod facit int⁹ eſt.
Uis audire cōſiliũ. Si vis a deo fugere.
ad ipm fuge ꝯfitendo. nō aliquid ipi laten
do. Confiteri enim potes. latere nō potes
Hec ille. Uult dicere Aug⁹. Q2 homo nō
poteſt melius ſuos defectus euadere q̄ ſi
ſe deo offerat in ꝯfeſſiōe. eo q2 vt dic Aug⁹.
in li. de pnia. Confeſſio eſt ſalus animarũ.
diſſipatrix vicior. reſtauratrix virtutũ. q̄d Confeſsio